

RAF TEMİZLİĞİ İMPEXBANK

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU © EKİM 2009

TASARRUF MEVDUATI SİGORTA FONU

Büyükdere Caddesi No:143 Esentepe/İSTANBUL

Tel.: (212) 340 22 00 Faks: (212) 288 53 35

www.tmsf.org.tr

Proje Ekibi

Proje Lideri: Ahmet MUTLU

Hazırlayanlar: Raf Temizliği Proje Grubu

Editör: Yaşar ERDİNÇ

Kapak ve İç Tasarım : GNG Tanıtım / www.gngtanitim.com

Dizgi : Karizma Yayıncılık / Oğuzhan KARA

Baskı : Artus Basım

İkitelli Organize Sanayi Bölgesi Eskoop San. Sit.

B-1 Blok No: 63 İkitelli / İSTANBUL

Tel.: (212) 671 70 92

ISBN: 978-975-19-4626-3

İSTANBUL - EKİM 2009

RAF TEMİZLİĞİ KİTAPLIĞI

- 1- EGE BANK
- 2- İNTER BANK
- 3- İKTİSAT BANKASI
- 4- ETİ BANK
- 5- TOPRAK BANK
- 6- EGS BANK
- 7- YURT BANK
- 8- BANK EKSPRES
- 9- ESBANK
- 10- BANK KAPİTAL
- 11- PAMUK BANK
- 12- DEMİR BANK
ULUSAL BANK
- 13- TÜRK TİCARET BANKASI
- 14- YAŞAR BANK
SİTE BANK
TARİŞ BANK
- 15- KENT BANK
- 16- SÜMER BANK
- 17- BAYINDIR BANK
- 18- MARMARA BANK
İMPEX BANK
KIBRIS KREDİ BANKASI İSTANBUL ŞUBESİ
TYT BANK
- 19- İMAR BANKASI
- 20- TMSF ÇÖZÜMLEME DENEYİMİ

Raf Temizliği Projesi kapsamında yer alan bu kitapta; Bankanın özümleme süreci, idari, mali, hukuki ve denetsel yönlerden ayrı ayrı değeriendirilmiştir. Kitap, 30 Haziran 2009 tarihli veriler esas alınarak hazırlanmış olmakla birlikte, bu tarihten sonra gerçekleşen önemli olay ve gelişmeleri de içermektedir. Yayının tüm içeriği www.raftemizligi.com adresinde yer almaktadır.

Kamuoyunu bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olan bu yayında yer alan bilgilerin doğru ve eksiksiz olması için gerekli özen gösterilmiş olmakla birlikte bu yayında yer alan bilgilere dayanarak çıkarılan sonuçlardan TMSF sorumlu tutulamaz. Yayında yer alan bilgiler kaynak belirtilerek kullanılabilir.

ÖNSÖZ

Batan bankaların kamuya olan maliyetini azaltma yolunda gösterdiği performansla Türkiye'ye bir başarı öyküsü armağan eden TMSF, Raf Temizliği Kitapları ile yakın tarihimizde bankacılık sektöründe yaşanan sorunların daha net görülmesine ve anlaşılmasına katkı sağlamayı amaçlamıştır.

İki yılı aşkın bir süredir, 25 kişilik uzman bir ekibin yoğun bir tempo ile çalıştığı TMSF'nin en önemli projelerinden biri olan Raf Temizliği Projesi, elinizde tuttuğunuz bu kitaplarla hayata geçirilmiş bulunmaktadır.

Raf Temizliği Projesi kapsamında her banka için ayrı bir kitap hazırlanmış ve bankaların çözümleme süreçleri kronolojik olarak tüm detaylarıyla incelenmiştir. Kitaplarda ilk olarak bankaların Fona devir sebepleri ve kullanılan istismar yöntemleri anlatılmış, sonrasında çözümleme ve geri kazanım faaliyetleri, mali bünyelerini rehabilite etme, satış, devir ve birleştirme gibi çözümleme adımları ve hukuki süreçleri ortaya konulmuştur.

Batan bankalarla ilgili 40 bin sayfa evrak, 7 bin doküman ve çok sayıda banka raporu satır satır incelenerek ortaya çıkarılan 20 kitaplık Raf Temizliği Projesinin, bankacılık ve finans konularında gerek aktüel gerekse bilimsel çalışma yapanlar için yararlı olacağına inanıyorum.

Raf Temizliği Projesi kapsamındaki kitaplar e-book olarak www.raftemizligi.com adresinde de yer alacak ve uzman ekiplerimiz kitaplarla ilgili güncellemeleri yapmaya devam edeceklerdir.

Bu projenin ve nihayetinde kitapların ortaya çıkmasında ve tasarımında önderlik yapan, Kurumumuzdan ayrılıncaya kadar projeyi yöneten eski Fon Başkan Yardımcısı Ferruh Tunç'a, uzun ve yorucu çalışmalarla raporları kitap formatına getiren Raf Temizliği Projesi Grubunda yer alan bütün arkadaşlarıma ve değerli proje editörümüz Yaşar Erdinç'e ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Elinizdeki kitabın yakın tarihimizde yaşanan bankacılık krizlerinin nedenlerinin ve sonuçlarının iyi analiz edilmesi ve dersler çıkartılmasına vesile olmasını diliyorum.

TMSF BAŞKANI
Ahmet ERTÜRK

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	19
1. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI ÖNCESİ DÖNEM	21
1.1. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI ÖNCESİ DÖNEME KISA BAKIŞ	22
1.2. TARİHÇE	23
1.3. İMPEXBANK'IN YAKIN İZLEME DÖNEMİ	24
1.4. İMPEXBANK'IN FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI	26
1.4.1. Faaliyet İzninin Kaldırılması Kararı	26
1.4.2. İmpexbank'ın Faaliyet İzninin Kaldırılmasının Nedenleri	28
1.4.2.1. Hâkim Ortak Kredileri ve Diğer Sorunlu Krediler	29
1.4.2.2. Kanuna Aykırı Kur Riski Uygulamaları ve Kambiyo Zararı	29
1.4.2.3. Sermaye Artırımında Banka Kaynaklarının Kullanılması	29
1.4.2.4. Akdeniz Garanti Bankası'na İştirak Edilmesi	30
1.4.2.5. Açığa Repo Uygulamaları ve Diğer Usulsüz İşlemler	31
1.4.2.6. Swap İşlemleri	31
1.4.2.7. Tüpraş Fonları	32
2. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASINDAN SONRA YAPILAN İŞLEMLER	35
2.1. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASINDAN SONRA YAPILAN İŞLEMLERE KISA BAKIŞ	36
2.2. BANKA YÖNETİM VE DENETİM KADROSUNUN DEĞİŞTİRİLMESİ	36

2.3. SİGORTALI MEVDUATIN ÖDENMESİ	38
2.3.1. 3182 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Ödemeler	38
2.3.2. 4389 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Ödemeler	39
2.4. FONA DEVİR SONRASI GERÇEK MALİ DURUMUN TESPİTİ	40
2.4.1. Faaliyet İzninin Kaldırıldığı Tarih İtibarıyla Mali Durum	40
2.4.2. İflas Tarihi İtibarıyla Mali Durum	42
2.5. İFLAS SÜRECİ	44
2.5.1. İflas Davası ve İflasın Açılması	44
2.5.2. İflas İdaresi ve Masasının Oluşturulması	44
2.5.3. Alacaklılar Toplantıları	45
2.5.4. Alacak Kayıt ve İstihkak Talepleri	46
2.5.5. İflas İdaresi Tarafından Bankada Gerçekleştirilen Faaliyetler	50
2.5.6. İflas İdaresi Tarafından Gerçekleştirilen Faaliyetler Sonrası Mali Durum	55
<u>3. HUKUKİ SÜREÇ</u>	59
3.1. YÜRÜTÜLEN DAVALARA KISA BAKIŞ	60
3.2. BANKA ZARARININ TAZMİNİ İÇİN AÇILAN DAVALAR	61
3.2.1. Mali Sorumluluk Davası	61
3.2.2. Şahsi İflas Davası	61
3.3. CEZA DAVALARI	61
<u>4. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ</u>	65
TANIMLAR VE KAVRAMLAR	69
KAYNAKÇA	81

KISALTMALAR DİZİNİ

ŞEKİLLER DİZİNİ

TABLolar DİZİNİ

KISALTMALAR DİZİNİ

2004 Sayılı İcra İflas Kanunu
3182 Sayılı Bankalar Kanunu
4389 Sayılı Bankalar Kanunu
5411 Sayılı Bankacılık Kanunu
6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Akdeniz Garanti Bankası Limited
Bankalar Yeminli Murakıpları
Devlet İç Borçlanma Senetleri
Döviz Tevdiat Hesabı
Finansal Yeniden Yapılandırma Sözleşmesi
Hermes Dış Ticaret A.Ş.
Hermes Holding A.Ş.
Hür Sigorta A.Ş.
İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
İmpexbank Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.
Kanun Hükmünde Karaname
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Marmara Bankası A.Ş.
Medya Basın Servisleri Ticaret A.Ş.
Net Turizm ve Ticaret A.Ş.
Pamukbank T.A.Ş.
Swiss Bank Corporation
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı
T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu
T.C. Merkez Bankası A.Ş.
Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
Tüpraş Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Türk Parası
Türkiye Emlak Bankası A.Ş.
Türkiye Turizm Yatırım ve Dış Ticaret Bankası A.Ş.
Yabancı Para
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.

2004 Sayılı Kanun
3182 Sayılı Kanun
4389 Sayılı Kanun
5411 Sayılı Kanun
TTK
Akdeniz Garanti Bankası
BYM
DİBS
DTH
FYYŞ
Hermes Dış Ticaret
Hermes Holding
Hür Sigorta
Takasbank
İMKB
İmpexbank/Banka
KHK
KKTC
Marmara Bank
Medya Basın Servisleri
Net Turizm
Pamukbank
SBC
Hazine
DDK
TCMB
TMSF/Fon
Tüpraş
TP
Emlak Bankası
TYT Bank
YP
Yapı Kredi

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Faaliyet İzninin Kaldırılması Öncesi Döneme Kısa Bakış	22
Şekil 2: İmpexbank'ın Faaliyet İzninin Kaldırılması Nedenlerine Kısa Bakış	28
Şekil 3: Yürütülen Davalara Kısa Bakış	60

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: İmpexbank Ortaklık Yapısı	24
Tablo 2: Sigortalı Mevduatın Ödenmesi İçin Fondan Sağlanan Avanslar	38
Tablo 3: 23 Nisan 1994 Tarihli Devir Bilançosu	40
Tablo 4: 22 Ekim 1996 Tarihli İflas Bilançosu	42
Tablo 5: Müflis İmpexbank Sıra Cetveli	47
Tablo 6: 30 Haziran 2009 Tarihli Geçici Bilanço	55

GİRİŞ

İmpexbank, 25 Ocak 1984 tarihinde “Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” adı ile kurulmuş, bir dizi unvan değişikliğinden sonra ticaret unvanı 7 Nisan 1989 tarihinde “İmpexbank Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” olarak değiştirilmiştir.

Bankanın kurucu ortaklarından olan ve Bankanın yüzde 98 hissesini elinde tutan Asilkan İrfan Nadir, sahibi olduğu Polly PLC şirketinin karşılaştığı mali zorluklar nedeniyle 1990 yılı sonu ve 1991 yılı başında tüm hisselerini eşit bir şekilde Eliyeşil ve Karamehmet ailelerine satmıştır. İki aile arasında Bankanın yönetimine ilişkin olarak süre gelen anlaşmazlık 10 Mayıs 1991 tarihinde çözümlenebilmiş ve Karamehmet ailesi yüzde 50,46 oranındaki hisselerini Eliyeşil ailesine devretmiştir.

Bankanın içinde bulunduğu mali bünye zafiyetinin ağırlaşması üzerine 2 Nisan 1991 tarihinde 3182 Sayılı Kanunun 64/1 maddesi uyarınca yakın izleme kapsamına alınmış, likidite durumunda ve mali bünyesinde herhangi bir düzelme görülmeyen İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni, 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesi uyarınca 23 Nisan 1994 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile kaldırılmış, yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na devredilmiştir.

Bankanın faaliyet izninin kaldırılması sonrası Fondan sağlanan kaynaklarla sigortalı mevduatın ödenmesine başlanmıştır. Bilahare Fon, tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine geçerek İmpexbank'ın doğrudan iflasını talep etmiş ve Mahkemenin 22 Ekim 1996 tarihli kararıyla Bankanın iflasına karar verilmiştir. Fonun belirlediği İflas İdaresince yürütülen iflas süreci devam etmektedir.

Kitap dört ana bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde İmpexbank'ın faaliyet izninin kaldırılması öncesi dönemi ortaya konulmuş, ikinci bölümde sigortalı mevduatın ödenmesi ve iflas sürecine ilişkin çalışmalar ile bunların sonuçlarına yer verilmiştir. Üçüncü bölümde, yürütülen dava ve takipler detaylarıyla sunulmuş olup son bölümde ise genel bir değerlendirme yapılmıştır.

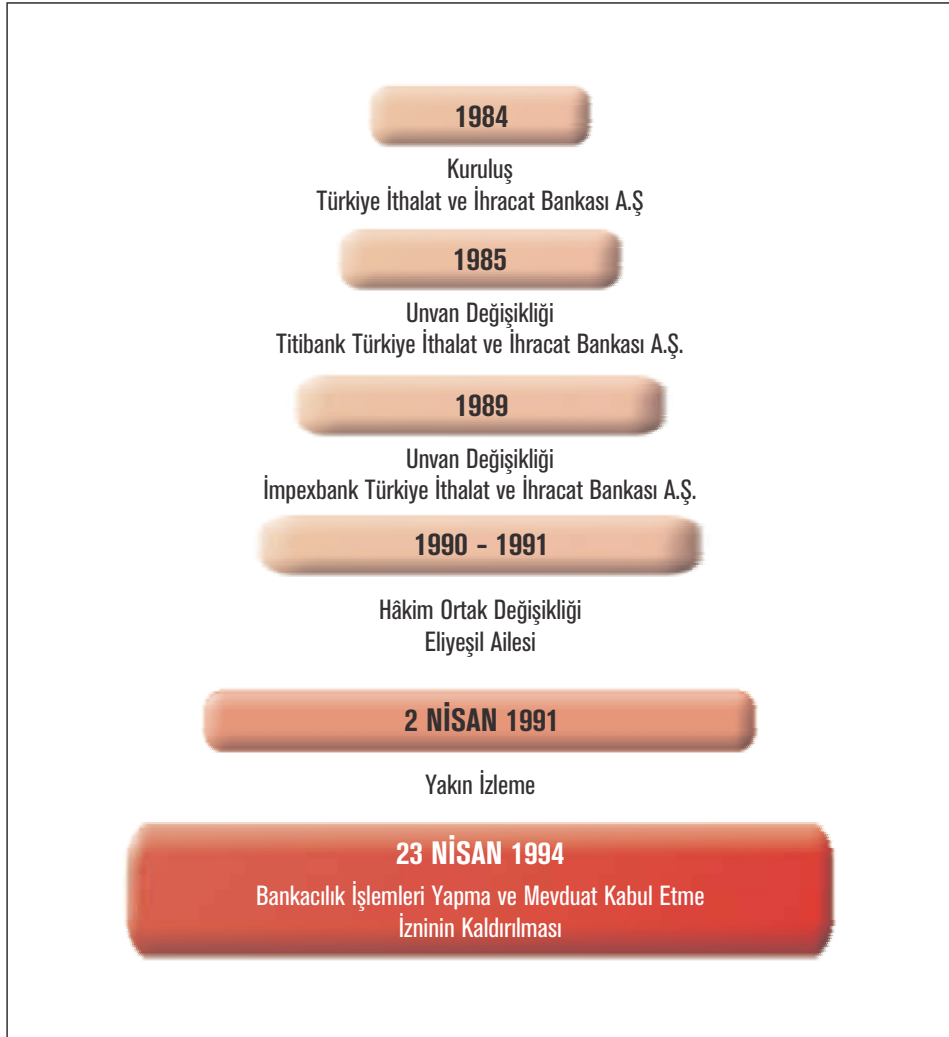
**FAALİYET
İZİNİN
KALDIRILMASI
ÖNCESİ
DÖNEM**

İMPEX BANK

1.1. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI ÖNCESİ DÖNEME KISA BAKIŞ

İmpexbank'ın kuruluşundan, 23 Nisan 1994 tarihinde bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı döneme kadar olan süreç kronolojik olarak Şekil 1'de sunulmuştur.

ŞEKİL 1: FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI ÖNCESİ DÖNEME KISA BAKIŞ

1.2. TARİHÇE

İmpexbank, 25 Ocak 1984 tarihinde 140 ortak tarafından “Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” adı ile kurulmuş olup 1985 yılında faaliyete geçmiştir. Bankanın ticaret unvanı 16 Ekim 1985 tarihinde “Titibank Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.”, 7 Nisan 1989 tarihinde “İmpexbank Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” olarak değiştirilmiştir.

Bankanın kurucu ortaklarından olan ve Bankanın yüzde 98 hissesini elinde tutan Asilkan İrfan Nadir, sahibi olduğu Polly PLC şirketinin karşılaştığı mali zorluklar nedeniyle;

- 11 Aralık 1990 tarihinde Bankanın 25,50 hissesini Mehmet Can Eliyeşil, Antonia Eliyeşil Şemiler ve Derviş Manizade'ye, yüzde 25,50 hissesini, Mehmet Reşat Karamehmet ve Karamehmet Holding'e devretmiştir.
- Bilahare Bankanın kalan hisselerini her iki ailenin de payları yüzde 49,06 olacak şekilde Eliyeşil ve Karamehmet ailelerine devretmiştir.

Karamehmet ailesi, 1991 yılı başında bir üçüncü şahıs Banka ortağının yüzde 1,4 oranındaki hisselerini satın alarak Bankanın çoğunluk hisselerini ele geçirmiştir.

İki aile arasında Bankanın yönetimine ilişkin olarak süregelen anlaşmazlık 10 Mayıs 1991 tarihinde çözümlenmiş ve Karamehmet ailesi yüzde 50,46 oranındaki hisselerini Eliyeşil ailesine devretmiştir.

İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı 23 Nisan 1994 tarihinde sermayesi 400 bin YTL olup ortaklık yapısı Tablo 1'de sunulmuştur:

TABLO 1: İMPEXBANK ORTAKLIK YAPISI

ORTAKLAR	PAY (%)
Antonia Eliyeşil Şemiler	37,00
Mehmet Can Eliyeşil	22,00
Bülent Hamit Şemiler	11,00
Muammer Öner	10,00
Derviş Manizade	9,00
Hermes Holding	8,00
Hermes Dış Ticaret	2,00
Yüksel Dartar	0,50
Diğer	0,50
TOPLAM	100,00

1.3. İMPEXBANK'IN YAKIN İZLEME DÖNEMİ

Asilkan İrfan Nadir'in İmpexbank'taki hisselerini Eliyeşil ve Karamehmet ailelerine satmasını takiben iki aile arasında ortaya çıkan ve polisiye önlemlerin alınmasını gerektirecek boyuttaki anlaşmazlıklar, Bankada yönetim boşluğunun doğmasına sebebiyet vermiştir. Kaynak gereksinimi bulunan Banka, bu şartlar altında ortaklarından sermaye taahhütlerini tahsil edememiş ve Bankanın içinde bulunduğu mali bünye zafiyeti ağırlaştırmıştır. Bunun üzerine Hazinesinin bağlı olduğu Devlet Bakanlığının 2 Nisan 1991 tarihli onayı ile Banka, 3182 Sayılı Kanunun 64/1 maddesi uyarınca yakın izleme kapsamına alınmış ve Bankanın yönetim ve denetim kurullarına birer Hazine temsilcisi atanmıştır.

Ortaklar arasındaki anlaşmazlık, 10 Mayıs 1991 tarihinde çözümlenmiş ve Karamehmet ailesi sahip olduğu tüm Banka hisselerini Eliyeşil ailesine satmıştır. Yapılan denetimlerde, hisse devir bedelinin 2 milyon USD'lik kısmının 3182 Sayılı Kanunun 41/2 maddesine aykırı şekilde İmpexbank'ın KKTC'de kurulu beş şirkete açtığı kredilerin Mehmet Can Eliyeşil'e aktarılması suretiyle finanse edildiği saptanmıştır.

10 Mayıs 1991 tarihinde Eliyeşil ailesinin kontrolüne geçen Bankada; Hazine temsilcilerinin varlığına rağmen yazılı taahhüde dayanmaksızın ve mükerrer olarak DİBS satılması, apel ödemelerinin hâkim ortağa açılan kredilerden sağlanması, hâkim ortağa fiduciary ve back to back (karşılıklı) olarak adlandırılan hileli yöntemlerle kredi kullanılması gibi usulsüz işlemler oluşmaya başlamıştır.

Taahhüt edilmiş sermaye paylarının zamanında ödenmemesi, hâkim ortaklara ait şirketlere usulsüz kredi kullanılması, hâkim ortakların Banka kaynaklarını kullanarak KKTC'de banka satın almaları ve sermaye paylarını Banka kaynaklarını kullanarak ödemeleri Bankanın mali bünyesinin ciddi şekilde zayıflamasına ve özkaynak ihtiyacının büyümesine yol açmıştır. Diğer taraftan Bankada gelir-gider dengesi kurulamamış, yüksek pozisyon riski ile çalışılmış ve yüksek tutarlı açığa repo ve usulsüz swap işlemleriyle Bankaya kaynak sağlanmasına rağmen likidite sıkıntısının önüne geçilememiştir.

1991 yılından itibaren Bankada yapılan dönemsel incelemeler neticesinde tespit edilen usulsüz işlemlere karşı BYM raporlarında yer alan önlemler alınmamış, Hazine talimatlarına uyulmamış olup Banka kaynaklarının istismarına devam edilmiştir. Tüm bu olumsuzluklar Bankanın likidite sorunlarını ağırlaştırmıştır. Bu şartlar altında girilen 1994 krizi ile ortaya çıkan döviz kurları ve faiz oranlarındaki anormal seviyelerde yükseliş, Banka mali bünyesinde onarılamaz boyutlarda tahribat yaratmıştır.

Tüm bu hususların yanında Bankanın yakın izleme dönemine ilişkin olarak muhtelif BYM rapor ve mütalaalarında yer alan diğer tespit, görüş ve değerlendirmeler ise aşağıda verilmiştir:

- Gelir-gider dengesi kurulamamış, plasman, seyyaliyet, emniyet ve kazanç rasyolarının tamamı olumsuz seviyelerde gerçekleşmiştir.
- Özkaynaklar tümüyle yitirilmiş, aktifin önemli bir yekününü teşkil eden bağlı değerler ve masraf zarar kalemleri, yabancı kaynaklara sirayet etmiştir.
- Kaynak yapısının YP'ye dayalı olması ve yarısına yakın bir bölümünün TP'ye çevrilmiş olması kur riskini artırmıştır. Kur riski oranını yasal seviyelerde tutabilmek için yurt içi bankalarla yapılan karşılıklı işlemler, 1993 yılında 400-500 milyon USD seviyesine ulaşmıştır.

- Sağlanan fonlar az sayıda mudi ve kaynak üzerinde yoğunlaşmıştır.
- 3182 Sayılı Kanunun 41/2 maddesine aykırı olarak hâkim ortak şirketlerine kredi kullandırılmış olup diğer grup kredilerinin de büyüklüğü dikkat çekicidir. Kredilerin anapara ve faiz tahsilatlarında sorunlar yaşanmıştır.
- 1994 yılı içerisinde DTH çekilişleri yoğunlaşmıştır.
- Yönetim Kurulunun önemli bir bölümü ile Banka genel müdür yardımcıları, 3182 Sayılı Kanunun aradığı şartları taşımamaktadır.

1.4. İMPEKBANK'IN FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI

1.4.1. Faaliyet İzninin Kaldırılması Kararı

Banka yönetim ve denetim kurullarına birer Hazine temsilcisi atanmasına rağmen İmpexbank tarafından BYM raporlarında yer verilen öneriler yerine getirilmemiştir. Likidite durumunda ve mali bünyesinde herhangi bir düzelme görülmeyen İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni, 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesi uyarınca 23 Nisan 1994 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile kaldırılmış, yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na devredilmiştir.

Impexbank da kapatıldı

✓ Impexbank'ın tasfiye kararının bugün yayınlanması bekleniyor. Bir hükümet üyesi "Şimdilik başka batan banka yok" dedi

✓ Impexbank yaptığı açıklamada "Bu bir yargısız infazdır. Hiçbir banka bürokrasi ve medyaya rağmen ayakta kalamaz" dedi

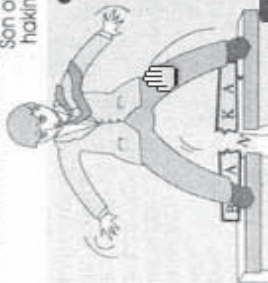
ANKARA - MİLLİYET

Bakanlar Kurulu Impexbank'ın da tasfiyesini kararlaştırdı. T.Y.T. ve Marmarabank'tan sonra tasfiyesi kararlaştırılan Impexbank'a ilişkin kararın bugün hazırlanacağı ve Bakanlar Kurulu imzasına elden doluşturulduğu öğrenildi.

Bazı bakanların inzulasının tamamlanmasından ve Cumhurbaşkanı'nın onaylamasından sonra, tasfiye kararının bugün Resmi Gazete'de ya da mükerrem sayıya yayınlanması bekleniyor. Bakanlar Kurulu T.Y.T. ve Marmarabank'ta olduğu gibi aldığı tasfiye kararıyla Impexbank'ın da bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisini kal-

IMPEXBANK

- Beş şubesi olan Impexbank; finans, menkul değerler ve yatırım bankacılığıyla uğraşıyordu.
- 1984'te kurulan banka bugüne kadar beş sahip değiştirdi. Son olarak Elifşel Grubu'nun hakimiyetine geçti.

• Bankanın son yönetim kurulu ise Başkan Mehmet Can Elifşel, Başkan vekili ve murahhas ara Bülent Şemiler, Şişli Şemiler, Muammer Onel, Orhan Öztürk, Sadık Okay, Hulusi Gürbüz, Mehdi Yurtkuran ve Genel Müdür Sevil Öğrendi'den oluşuyordu.

bugün bir basın toplantısı yapacak.

"YARGISIZ INFAZ" Impexbank dün basına yaptığı açıklamada, Ankara bürokrasi ve basını suçladı. Banka "Hissedarlar ve zarar gören müdirlere hukuki girişimleri yapacaklardır. Hiçbir ülkenin hiçbir bankası o ülkenin bürokratlarına ve medyasına rağmen ayakta kalıp ticari işlemlerini sürdüremez. Bundaya da ülkemizin dış kredibilitesi, bankalarımızla çalışan firmalar, tiryönlerca liralık teminat mektubu, akreditif ve poliçelerin lehları, onbinlerce mevduat sahibi ve yüzlerce hissedar zarar görecektir. Bugüne kadar hiçbir göta Merkez Bankası nezdinde takas açığı ver-

1.4.2. İmpexbank'ın Faaliyet İzninin Kaldırılmasının Nedenleri

İmpexbank'ın faaliyet izninin kaldırılmasına neden olan temel faktörler Şekil 2'de sunulmuş olup aşağıda açıklanmıştır:

ŞEKİL 2: İMPEXBANK'IN FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASI NEDENLERİNE KISA BAKIŞ

1.4.2.1. Hâkim Ortak Kredileri ve Diğer Sorunlu Krediler

Kredi, bankalar ve iştirakler hesaplarında takip edilen hâkim ortak kredilerinin 23 Nisan 1994 tarihli bakiyeleri, toplam kredilerin yüzde 37'sini ve toplam aktifin ise yüzde 27'sini oluşturmaktadır. Diğer taraftan Bankanın kredi portföyünde risk temerküzü görülmekte olup 23 Nisan 1994 tarihi itibarıyla toplam 9 grubun kredi bakiyeleri toplam kredilerin yüzde 41'ine ve toplam aktiflerin ise yüzde 30'una ulaşmıştır. Gerek hâkim ortak kredileri ve gerekse 9 grup üzerinde yoğunlaşan diğer krediler sorunlu hale gelmiştir.

1.4.2.2. Kanuna Aykırı Kur Riski Uygulamaları ve Kambiyo Zararı

İmpexbank, kur riski yükümlülüğünü yerine getirmek amacıyla yurt içi ve yurt dışı bankalarda karşılıklı olarak dövizli depo tesis etmiş, böylelikle esasında yasal asgari haddin çok altında bir seviyede bulunan kur riski oranını yasal seviyelere yükseltmiştir. İmpexbank, diğer bankalarla yaptığı karşılıklı dövizli depolarla, kur riski oranını belirleyen kesrin pay ve paydasını aynı tutarda artırarak matematiksel olarak oranı yükseltmiştir. Banka bu yolla muvazaalı işlemlerde bulunarak gerçekte olması gereken kur riskini kamu otoritelerinden gizlemiştir.

Kur riski yükümlülüğüne uymayarak büyük miktarda açık pozisyon tutan Banka 1994 yılının ilk ayından itibaren ortaya çıkan döviz kurlarındaki büyük artışlar nedeniyle önemli ölçüde kambiyo zararına maruz kalmış, yurt içi ve yurt dışı taahhütlerini karşılamada güç duruma düşmüştür. Bu durum ise Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasında rol oynayan en önemli faktörlerden birisidir.

Gerçeğe aykırı bir şekilde yükümlülüklerini olduğundan daha düşük gösteren Banka yönetimi, BYM tarafından işlemlerin düzeltilmesi konusunda uyarılmış, ancak yönetim işlemlerin mevzuata uygun olduğunu ileri sürerek söz konusu işlemlere devam etmiştir.

1.4.2.3. Sermaye Artırımında Banka Kaynaklarının Kullanılması

İmpexbank'ın sermayesinin 290 bin YTL artırılarak 400 bin YTL'ye çıkarılması üzerine Yapı Kredi'de bloke edilmiş sermayenin 218 bin YTL'lik kısmı İmpexbank'a fiilen transfer edilmemiş ve 23 Eylül 1993 tarihinde İmpexbank'ın sermayenin bloke edildiği Yapı Kredi nezdindeki mevduat hesabına virman yapılmış, böylece bu tutar İmpexbank'ın yurt içi bankalar hesabında tutulmuştur.

Her ne kadar Banka mevcutları arasında gözükse de bu meblağın İmpexbank tarafından serbestçe kullanılmadığı saptanmıştır. Bu durum ise sermaye artırımında Banka hâkim ortaklarının gerçekte nakit girişi sağlamadığını göstermiştir.

Sermaye artırım işlemlerine Hazinesinin izin vermemesi üzerine 218 bin YTL'lik apel tutarı Pamukbank tarafından kredilendirilmiştir. Bilahare Pamukbank kredi alacağı da İmpexbank'ın muhtelif kişi ve şirketlere kullandığı krediler kullanılmak suretiyle kapatılmıştır.

İmpexbank hesapları bazında değerlendirildiğinde, sermaye artırımının 218 bin YTL'lik kısmının aktifteki karşılığı, yurt dışı bankalar hesabında görülen ve bir üçüncü şahsa kullandırılan 10 milyon USD tutarındaki fiduciary kredi ile 4 ayrı şirkete kullandırılan yaklaşık 115 bin YTL tutarındaki kredilerdir.

1.4.2.4. Akdeniz Garanti Bankası'na İştirak Edilmesi

İmpexbank tarafından 5 firmaya kullandırılan kredi karşılığında merkezi KKTC'de bulunan Akdeniz Garanti Bankası'nın yüzde 39,5'ine iştirak edildiği saptanmıştır. Ancak;

- 5 firmaya kullandırılan kredilerin gerçekte bu firmalara kullandırılmadığı,
- Kullandırılan bu kredilerin hâkim ortaklar tarafından Akdeniz Garanti Bankası hisselerinin satın alınmasında ve sermaye borçlarının ödenmesinde kullanıldığı, bu nedenle Banka kaynaklarının hâkim ortaklar tarafından açıkça istismar edildiği,
- Bu kredilerin kapatılması aşamasında da KKTC'de kurulmuş gayrifaal bir şirket aracılığıyla Akdeniz Garanti Bankası hisselerinin yüzde 39,5'i karşılığı kredilerin kapatıldığı,
- Akdeniz Garanti Bankası'na iştirak işleminin hukuki anlamda gerçekleşmediği,
- Bu işlemlerden bir hafta sonra mali yapısındaki bozukluk dolayısıyla KKTC Merkez Bankası tarafından Akdeniz Garanti Bankası yönetiminin devralınması ve söz konusu banka hisselerinin değerinin bulunmaması

hususları göz önüne alınarak bu işlem ile İmpexbank'ın zarara uğratıldığı tespit edilmiştir.

1.4.2.5. Açığa Repo Uygulamaları ve Diğer Usulsüz İşlemler

İmpexbank, repoya konu edilebilir menkul kıymet stoğunun üzerinde fon toplamış ve bu suretle açığa repo (fiktif repo) yapmıştır.

Repo işleminde bir menkul kıymetin geri alım taahhüdüyle satışı söz konusu olduğundan repo taahhütleri tutarı en fazla menkul kıymetin işlemiş faizli tutarı (cari değeri) kadar olabilecektir. Ancak BYM tarafından yapılan incelemede Banka tarafından repoya konu edilen menkul kıymetlerin işlemiş faizli tutarının (cari değer) üzerinde repo işlemi yapıldığı, söz konusu fazla kısmın açığa repoya dönüştüğü saptanmıştır.

Diğer taraftan repo amacıyla satışı yapılan ancak fiziki teslimi yapılmayıp emanette müşteri adına saklamaya alınan menkul kıymetlerin bir kısmı İMKB işlemleriyle üçüncü şahıslara satılmış, bir kısmı ise diğer bankalardan alınan döviz depolarının teminatı olarak bu bankalara verilmiştir.

1.4.2.6. Swap İşlemleri

7 Nisan 1994 ve 8 Nisan 1994 tarihlerinde İmpexbank, SBC Zurich ile;

- Valör tarihlerinde yaklaşık 38 milyon USD verip karşılığında 65 milyon DEM almak,
- Vade tarihlerinde ise başlangıçta yapılan işlemin tersi bir para hareketini gerçekleştirmek

üzere iki ayrı swap anlaşması yapmıştır.

Swap anlaşmaları üzerine SBC Zurich, valör tarihlerinde İmpexbank'ın SBC Frankfurt'taki hesabına 65 milyon DEM'i ödemiştir. Ancak İmpexbank, muhabir bankadaki hesaplarından ödemeyi taahhüt ettiği 38 milyon USD'yi hesaplarının müsait olmaması nedeniyle ödememiştir.

Buna rağmen vade tarihlerinde SBC Zurich, almak üzere anlaştığı ancak İmpexbank'ın ödemediği 38 milyon USD'yi İmpexbank'ın muhabir banka nezdindeki hesabına ödemiştir. İmpexbank ise iade etmesi gereken 65 milyon DEM için rambursman bankası SBC Frankfurt'a ödeme emri göndermiş, ancak burada da hesaplarının müsait olmaması nedeniyle bu ödeme SBC Frankfurt tarafından gerçekleştirilmiştir.

Swap işlemleri öncesinde İmpexbank'ın taahhütünü yerine getirebileceği miktarda döviz mevcudu bulunmamaktadır. İki ayrı swap işlemi neticesinde İmpexbank'ın SBC Zurich ve Frankfurt'a borçlu kaldığı tutarlar toplamı, bir kısım ilave tutarlarla birlikte 38 milyon USD ve 74 milyon DEM'dir. İşlemlerin yapıldığı tarihlerdeki parite üzerinden söz konusu tutarlar 81 milyon USD'ye ulaşmaktadır.

1.4.2.7. Tüpraş Fonları

İmpexbank'a gönderilen transfer talimatı doğrultusunda Tüpraş, İmpexbank'a 19 Nisan 1994 tarihinde EFT ile 241 bin YTL göndermiş ve İmpexbank, Tüpraş adına 225 bin YTL karşılığı 6,9 milyon USD döviz satışı yapmıştır. Döviz satışı yapılan tutarın aynı gün Türk Savunma Fonunun Federal Reserve Bank NY nezdindeki hesabına transfer edilmesi gerekirken Bankanın yurt dışı muhabirlerinde yeterli döviz bulunmaması nedeniyle verilen transfer talimatı gerçekleştirilememiştir.

Transferin gerçekleştirilememesi Tüpraş yetkililerine bildirilmediği gibi Tüpraş'tan temin edilen fonlar, transferi gerçekleştirmek üzere döviz temin edilmesinde de kullanılmamıştır.

**FAALİYET
İZNİNİN**

KALDIRILMASINDAN

**SONRA
YAPILAN
İŞLEMLER**

İMPEX BANK

2.1. FAALİYET İZNİNİN KALDIRILMASINDAN SONRA YAPILAN İŞLEMLERE KISA BAKIŞ

Bankacılık işlemleri yapma mevduat kabul etme izni kaldırılarak, yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na intikal eden İmpexbank'ın sigortaya tabi mevduatı Fon tarafından ödenmiştir.

Bilahare Fon tarafından iflası talep edilen Bankanın, 22 Ekim 1996 tarihinde iflasına karar verilmiştir. Kanunun verdiği yetkiler kapsamında iflas sürecini yönetmek üzere Hazine tarafından İflas İdaresi oluşturulmuştur. Bankanın iflas süreci devam etmektedir.

2.2. BANKA YÖNETİM VE DENETİM KADROSUNUN DEĞİŞTİRİLMESİ

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin 23 Nisan 1994 tarihinde kaldırılmasını takiben Hazine tarafından İmpexbank'ın yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na devredilmiştir. Müflis Banka, 2 yılı aşkın bir süre Emlak Bankası geçici yönetimi tarafından idare edilmiştir. Faaliyet izni kaldırılan Bankanın şube kapama işlemleri Banka hakkında ivedilikle alınması gereken tedbirler, geçici yönetim tarafından alınmıştır.

Geçici yönetimin işlem yetkileri, 3182 Sayılı Kanunun 68/2 maddesine göre;

- Tasarruf mevduatı sahiplerine sigorta kapsamında gerekli ödemelerin yapılması,
- Banka aleyhine sonuç yaratmaya başlamış işlemlerin sonuçlandırılması,
- Bankadan alacaklı olan kişilerin hak ve menfaatlerinin korunması,
- Kredilerin ve diğer alacakların tahsiline devam edilmesi ve benzer işlemlerin gerçekleştirilmesi,

ile sınırlıdır.

Söz konusu dönemde yürürlükte olan mevzuata göre faaliyet izni kaldırılan Bankalar harçtan muaf olmadığından, dava ve takiplerde yüksek harç bedelleri ödendiğinden geçici yönetim tarafından bazı takip ve davalar açılamamıştır. Diğer taraftan geçici yönetimin yetkilerinin sınırlı olması sebebiyle, değer ifade edebilecek varlıklar ise nakde dönüştürülememiştir.

1980 sonrası artan iflaslarda mağdur durumda kalan yatırımcılar, eylemlerle çözüm aradılar.

Tarihe karışan bankalar

İSTANBUL (AA) - Türk bankacılık tarihinde 30'un üzerinde bankanın tasfiyeye uğradığı belirlendi. Tasfiye olan 34 bankadan 6'sını kamu, 17'sini özel ticaret, 4'ünü mahalli, 4'ünü yabancı ve 3'ünü kalkınma ve yatırım bankaları oluşturuyor.

1938'de kurulan Ankara Halk Sandığı, 1964'te T. Halk Bankası şubesi oldu. Anadolu Bankası, 1988'de Emlak Kredi Bankası ile birleşti. İstanbul Emniyet Sandığı 1983'te tasfiyeye uğradı. 1938'de kurulan İstanbul Halk Sandığı ile İzmir Halk San-

dığı, tasfiye edilen kamu bankaları arasına katıldılar. Türkiye Öğretmenler Bankası (TÖ-BANK) da 1992'de T. Halk Bankası'na devredildi.

Özel bankalar

Özel sermayeli bankalardan 17'si de tasfiye olarak tarihte yerini aldı. Efesbank, Afyon Terakki Servet Bankası adıyla 1926 yılında kurulan Hisarbank ve İşçi Kredi Bankası tasfiye oldu. İstanbul Bankası, 1983'te tasfiye edildi.

1958 yılında kurulan Maden

Kredi Bankası, Netbank adıyla 1988 yılında kurulan Marmara Bankası, Ortadoğu İktisat Bankası ve Raybank tasfiye edilen bankalar arasında yer alırken 1917'de kurulan T. Bağcılar Bankası 1983'te faaliyetini noktaladı. Impexbank'ın 1994 yılında bankacılık izni kaldırılırken bu kervana T. Kredi Bankası, TYT Bank, Tutum Bankası da katıldı. BDDK'nin kararıyla 1928'de kurulan Egebank, Yaşarbank, Yurtbank ve Bank Kapital, Sümerbank bünyesinde birleşti.

2.3. SİGORTALI MEVDUATIN ÖDENMESİ

2.3.1. 3182 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Ödemeler

3182 Sayılı Kanuna göre 150 YTL ile sınırlı sigortalı mevduatın ödenmesine yönelik olarak öncelikle her bir mudinin sigorta kapsamına ilişkin listeler hazırlanmıştır. Listeler hazırlanırken müşterek ve ortak hesaplar dikkate alınarak bu hesaplardaki mudi sayısı baz alınmıştır. İmpexbank'ın 12.657 adet mudisine 3182 Sayılı Kanun kapsamında belirtilen usuller doğrultusunda Emlak Bankası geçici yönetimi tarafından toplam 1.276 bin YTL ödeme yapılmıştır. Ödemeye esas kaynak 3182 Sayılı Kanunun 68/4 maddesi gereğince ve Fon İdare Meclisinin muhtelif kararlarına istinaden Fondan sağlanmıştır:

TABLO 2: SİGORTALI MEVDUATIN ÖDENMESİ İÇİN FONDAN SAĞLANAN AVANSLAR

TARİH	ALINAN AVANS (YTL)
13 Mayıs 1994	4.773
31 Mayıs 1994	200.000
2 Haziran 1994	200.000
6 Haziran 1994	200.000
7 Haziran 1994	200.000
9 Haziran 1994	200.000
10 Haziran 1994	200.000
18 Haziran 1994	150.000
TOPLAM	1.354.773

Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı 23 Nisan 1994 tarihinde İmpexbank'ta yüksek montanlı parası olan mevduat sahipleri, 3182 Sayılı Kanuna göre 150 YTL sigorta güvencesinden faydalanmak amacıyla muvazaalı olarak hesaplarını muhtelif kişiler adına böldürmüşlerdir.

Keza, 11 Nisan 1994 tarihinde bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan TYT Bank'ın piyasalarda yarattığı endişeyle, İmpexbank'ın faaliyet izninin kaldırıldığı 23 Nisan 1994 tarihinden hemen önce repo adı altında açığa satış yapılan ve sigorta kapsamında olmayan repo hesapları bu tarihten itibaren mevduat hesabına dönüştürülmüş ve 150 YTL'lik hesaplara böldürmek suretiyle mevduat sigortası kapsamına aldırılmıştır.

Bu durum ise sigorta kapsamında ödeme yapılacak mudi sayısında artışa neden olmuş ve dolayısıyla iflas masasına ek bir mali yük getirmiştir.

2.3.2. 4389 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Ödemeler

23 Haziran 1999 tarihinde yürürlüğe giren 4389 Sayılı Kanunun geçici 3. maddesi uyarınca, İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarih itibarıyla Banka nezdinde bulunan bir gerçek kişiye ait TP cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğine haiz DTH toplamının, Fon tarafından sigorta kapsamında nakden veya hesaben yapılan ödemeler düşüldükten sonraki bakiyesinin 1.000 YTL'ye kadar olan kısmı, Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihte geçerli TCMB döviz alış kurları üzerinden USD'ye çevrilerek, bu Kanunun yayımlandığı 23 Haziran 1999 tarihinde geçerli TCMB USD döviz alış kuru üzerinden hesaplanacak Türk Lirası karşılıkları üzerinden Fon tarafından hesap sahiplerine 12 Temmuz 1999 tarihinde başlamak üzere 17.468 bin YTL ödemede bulunmuştur.

3182 Sayılı Kanun ile Fonun mevduat sigortası kapsamında ödeme yükümlülüğü tamamlanmış olmasına rağmen, daha sonra yürürlüğe giren 4389 Sayılı Kanunun geçici 3. maddesi TMSF ve dolayısıyla müflis Bankaya büyük oranda mali yük getirmiştir.

Fiduciary, repo ve diğer hesaplardan mevduat hesabına dönüştürülen hesaplar muvazaalı olarak mevduat hesaplarına aktarıldığı gerekçesiyle, İflas İdaresince 4389 Sayılı Kanun kapsamında mevduat olarak değerlendirilmemiştir. Ancak, hesap sahiplerince ilgili mahkemelerde açılan dava sonucu mevduat olduğu kararına bağlananlar ise ödenmiştir.

2.4. FONA DEVİR SONRASI GERÇEK MALİ DURUMUN TESPİTİ

2.4.1. Faaliyet İzninin Kaldırıldığı Tarih İtibarıyla Mali Durum

İmpexbank yönetim ve denetimini geçici olarak devralan Emlak Bankası tarafından İmpexbank'ın faaliyet izninin kaldırıldığı 23 Nisan 1994 tarihi itibarıyla hazırlanan devir bilançosu özet olarak aşağıda sunulmuştur:

TABLO 3: 23 NİSAN 1994 TARİHLİ DEVİR BİLANÇOSU

AKTİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Bankalar	- 2.112.238	- 46,00
Kanuni Karşılıklar	552.194	12,03
Krediler (Net)	3.353.584	73,03
Faiz Gelir Tahakkuk ve Reeskontları	1.867.399	40,67
Diğer Aktifler	930.826	20,27
TOPLAM	4.591.765	100,00

PASİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Mevduat	4.013.064	87,39
Dış Krediler	1.691.774	36,84
Diğer Yabancı Kaynaklar	734.266	16,00
Özkaynaklar	- 1.847.339	- 40,23
TOPLAM	4.591.765	100,00

Devir bilançosu aktif büyüklüğü 4,6 milyon YTL, birikmiş zarar 2,4 milyon YTL, özkaynaklar negatif (-) 1,8 milyon YTL'dir.

Devir bilançosu aktif ve pasif kalemlerine ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

- İmpexbank'ın 8 Nisan 1994 ve 11 Nisan 1994 tarihlerinde SBC Zurich ile yaptığı swap işlemlerinde, swap işleminin her iki ayağını da ödememesi

sonucu, bu banka hesabı 35,4 milyon USD ve 73,6 milyon DEM negatife dönüşmüştür. Ödenmeyen swap işleminin etkisiyle bankalar hesabı negatif (-) 2,1 milyon YTL tutarında bakiye vermiştir.

- Munzam karşılığa tabi mevduat üzerinden TCMB tarafından tesis edilmiş olan karşılık tutarı 536 bin YTL, TCMB nezdindeki kanuni yedek akçeler karşılığı olarak devlet tahvili hesabına yatırılan karşılıklar ise 16 bin YTL'dir.
- Devir tarihi itibarıyla net krediler toplamı 3,4 milyon YTL'dir. Kredilerin 1,3 milyon YTL'lik kısmını döviz kredileri, 1,5 milyon YTL'lik kısmını kısa vadeli TP krediler, 363 bin YTL'lik kısmını orta ve uzun vadeli TP krediler, 157 bin YTL'lik kısmını ise karşılık sonrası takipteki krediler oluşturmaktadır.
- Kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve komisyonlar ile 23 Nisan 1994 öncesine ait olmakla birlikte, ileride tahakkuk edecek olan faiz ve diğer gelirlerin, reeskont suretiyle gelir kaydedilmesinde aktif hesap olarak kullanılan bu hesap grubunun bakiyesi 1,9 milyon YTL olmuştur.
- Bankanın mevduat yapısı ve tutarları 31 Aralık 1993 ve 23 Nisan 1994 tarihleri itibarıyla incelendiğinde, 31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla YP bankalar mevduatında görülen 12,5 milyon YTL'nin 11,1 milyon YTL'lik kısmının 830 milyon USD'lik back to back (karşılıklı) işlemlerinden oluştuğu tespit edilmiş. Fiktif yaratılan bu mevduat miktarı düşüldüğünde YP bankalar mevduatı 1,4 milyon YTL'ye gerilemiştir. Bu düzeltme sonucunda 31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla Bankanın toplam mevduatı 4 milyon YTL seviyesinde gerçekleşmiştir.

Bankanın 31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla 4 milyon YTL olan toplam mevduatı 23 Nisan 1994 tarihinde yalnızca 17 bin YTL civarında bir azalma göstermiştir. 31 Aralık 1993 tarihi itibarıyla toplam mevduatın yüzde 95'lik, 23 Nisan 1994 tarihi itibarıyla da yüzde 85'lik kısmı döviz mevduatından oluşturmaktadır.

- Dış krediler bakiyesi, devir tarihi itibarıyla 1,7 milyon YTL'dir.

Sonuç olarak devir bilançosu itibarıyla Bankanın özkaynakları negatif bakiye vermekte olup aktifin yüzde 73'ünü oluşturan kredilerin tahsil kabiliyetinin

zayıflığı da dikkate alındığında Banka varlıklarının yükümlülüklerini karşılamakta yetersiz kaldığı, birikmiş zararın yabancı kaynaklara sirayet ettiği görülmektedir.

Diğer taraftan Banka 1994 yılı içinde 297 milyon USD'ye ulaşan bir açık pozisyonla çalışmıştır. Devir tarihi itibarıyla Bankanın açık pozisyonu 179 milyon USD'ye düşmüştür. USD kurları 31 Aralık 1993 tarihi ile Bankanın devir tarihi arasında yüzde 100'e yakın bir artış kaydetmiş ve bu nedenle Banka büyük tutarlarda kambiyo zararına maruz kalmıştır.

2.4.2. İflas Tarihi İtibarıyla Mali Durum

İmpexbank'ın iflas tarihi itibarıyla hazırlanan bilançosu özet olarak aşağıda sunulmuştur:

TABLO 4: 22 EKİM 1996 TARİHLİ İFLAS BİLANÇOSU

AKTİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Bankalar	1.636.326	14,62
Munzam Karşılıklar	768.918	6,87
Krediler (Net)	6.030.779	53,88
İştirakler ve Kuruluşlar	610.987	5,46
Faiz Gelir Tahakkuk ve Reeskontları	626.102	5,59
Diğer Aktifler	1.519.870	13,58
TOPLAM	11.192.982	100,00

PASİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Mevduat	8.159.466	72,89
Dış Krediler	5.392.871	48,18
Muhtelif Borç ve Ödeme Emirleri (Swap + Fiduciary)	10.799.021	96,48
Diğer Yabancı Kaynaklar	194.850	1,75
Özkaynaklar	- 13.353.226	- 119,30
TOPLAM	11.192.982	100,00

22 Ekim 1996 tarihli bilançonun aktif büyüklüğü 11,2 milyon YTL'dir (118 milyon USD). Likit değerler toplamı 2,5 milyon YTL olup likit değerlerin en önemli kalemleri bankalar ve munzam karşılıklardır.

Diğer taraftan krediler toplamı 6,4 milyon YTL, kredilerin aktif büyüklüğü içindeki payı ise yüzde 57'dir. Kredilerin tamamına yakını tahsili gecikmiş alacaklardan oluşmaktadır. Kredilere 402 bin YTL karşılık ayrılmış olup karşılık sonrası krediler tutarı 6 milyon YTL'dir. Bankanın kullandığı kredilerin önemli bir kısmı sorunlu hale gelmiştir. Kredilerin 1 milyon YTL'lik kısmı Banka hâkim ortakları tarafından kullanılmıştır. Bu tutarın ağırlıklı kısmı dolaylı kredi şeklindedir. Ayrıca krediler içerisinde KKTC'de mukim Akdeniz Garanti Bankası'na ait 1,8 milyon YTL tutarında bakiye bulunmaktadır.

Diğer aktiflerin toplamı 2,7 milyon YTL'dir. Diğer aktifler, iştirakler, sabit kıymetler, elden çıkarılacak kıymetler, faiz ve gelir reeskontları ve diğer aktifler kalemlerinden oluşmaktadır. Diğer aktifler içerisindeki en önemli kalem Bangué de Commerce et de Placement Ceneva'ya yapılan 5 milyon USD ve Bank Kreiss A.G.'ye yapılan 5 milyon USD depo işlemleridir. Bu işlemlerin bilançodaki tutarı 948 bin YTL'dir. Söz konusu depo bakiyeleri hâkim ortaklarla ilgili olan bir üçüncü şahıs tarafından kullanılan aynı tutarlı kredilere teminat olarak gösterilmiş olup daha sonra ilgili bankalar tarafından söz konusu krediler için mahsup edilmiştir.

Akdeniz Garanti Bankası'na yapılan iştirak ve 10 milyon USD'lik yurt dışı depo işlemleri de dikkate alındığında hakim ortakların Bankadan kullandıkları toplam kaynak tutarı 3,8 milyon YTL olup toplam aktif içerisindeki payı yüzde 34'tür. Bu durum, Bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kalkmasında önemli faktörlerden biri olmuştur.

Bilançonun pasifine bakıldığında yabancı kaynaklar toplamının 24,5 milyon YTL, özkaynaklar toplamının ise negatif (-) 13,3 milyon YTL olduğu görülmektedir. Yabancı kaynaklar içindeki en önemli kalemler YP mevduat ve kullanılan kredilerdir. YP mevduat toplamı 7,9 milyon YTL, kullanılan krediler toplamı 16,2 milyon YTL'dir. Kullanılan kredilerin 5,4 milyon YTL'lik kısmı yurt dışı kredilerden, 10,8 milyon YTL'lik kısmı ise swap ve fiduciary işlemlerden oluşmaktadır.

Banka iflas tarihi itibarıyla borca batık durumdadır.

2.5. İFLAS SÜRECİ

2.5.1. İflas Davası ve İflasın Açılması

TMSF, faaliyet izni kaldırılan Bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine 1,3 milyon YTL ödediğini, bu ödeme nedeniyle ayrıca 361 bin YTL tutarında faiz alacağının bulunduğunu belirtmek suretiyle 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesinin 4. bendi hükümleri uyarınca tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine geçerek İmpexbank'ın iflasını talep etmiştir.

5 Ekim 1994 tarihinde ikame edilen davada Mahkeme, Fon alacağının gerek İmpexbank kasasından gerekse İmpexbank'ın TCMB nezdindeki alacağından karşılanmış olduğundan bahisle davanın konusu kalmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar vermiştir.

Söz konusu karar Fon tarafından temyiz edilmiş ve Yargıtay 17 Kasım 1995 tarihli kararı ile mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülmeyen İmpexbank tarafından iflasını istemenin Fona tanınan bir yetki aynı zamanda bir görev olduğu, bu hakkın tasarruf mevduatı sahiplerine ödediği tasarruf mevduatını elde etmek amacı ile sınırlı olmayıp Bankanın diğer alacaklılarına da etkili olduğu, bu nedenle Fonun 3182 Sayılı Kanunun 538 sayılı KHK ile değişik 68/4 maddesine göre doğrudan iflas isteme yetkisi olduğu, Bankanın özvarlığını yitirdiğinin tespit edildiği gerekçeleriyle yerel Mahkeme kararını bozmuştur.

Bozma kararı kesinleşmiş ve yargılama yeniden başlamıştır. Bu kez yerel Mahkeme 22 Ekim 1996 tarihinde İmpexbank'ın iflasına karar vermiştir. Karar tüm yasal süreç tüketilerek 10 Aralık 1997 tarihinde kesinleşmiştir. İflas kararı ile birlikte geçici yönetimin görevi sona ermiş ve müflis Bankanın iflası açılmıştır.

2.5.2. İflas İdaresi ve Masasının Oluşturulması

İflasına karar verilen müflis İmpexbank'ta Emlak Bankası geçici yönetiminin görevi sona ermiş ve ilk iflas idare memurları TMSF tarafından belirlenerek 3182 Sayılı Kanunun 68/6 maddesi gereğince Hazine tarafından 21 Kasım 1996 tarihinde görevlendirilmiştir.

Fon nezdinde ve İflas Müdürlüğü denetiminde tasfiye işlemlerine devam eden İflas İdaresi, müflis Bankanın genel müdürlük ve şubelerine ait tüm menkul ve evrakı geçici yönetim ve denetim ile görevlendirilmiş olan Emlak Bankası'ndan teslim

almıştır. Ancak gerek evrakların ve menkullerin teslim şekli, gerekse evrakların teslim edildiği ve muhafaza edildiği mekanlar açısından büyük sıkıntılar yaşanmıştır. Teslim alınan menkullerin muhafazası için İflas İdaresince depolar kiralanmıştır. Bilahare, tüm menkuller şube merkezleri boşaltılarak muhafaza edilecekleri depolara nakledilmiştir. Müflis Bankaya ait araçlar teslim alınarak otoparka yeddiemin olarak bırakılmıştır.

Açılan iflas dosyası üzerinden 2004 Sayılı Kanunun 208. maddesi uyarınca müflis Bankanın mal varlığı araştırması işlemlerine başlamış, bu kapsamda tapular, trafik tescil müdürlükleri ve bankalar ile tüm kamu kurumlarına iflas şerhi müzekkeresi gönderilerek, varsa müflise ait menkul ve gayrimenkuller üzerine iflas şerhinin işlenmesi istenmiştir.

2.5.3. Alacaklılar Toplantıları

Birinci Alacaklılar Toplantısı: 2004 Sayılı Kanunun 221. maddesi uyarınca müflis Bankanın birinci alacaklılar toplantısı 24 Mart 1997 tarihinde İflas Müdürlüğünde yapılmış, yapılan toplantıda; alacaklılar tarafından çalıştırılmak üzere eleman istihdam edilmesi, vergi daireleriyle uzlaşmaya gidilmesi, TP alacaklara yüzde 112,5 YP alacaklara yüzde 15 faiz tahakkuk ettirilmesi, YP borçlularının talebi halinde borçlarını TP'ye çevrilmesi, yine talep halinde 24 ay vade imkanı sağlanması, faiz hesaplamalarının basit yöntemle yapılması, kısmi ödemelerin yüzde 50'sinin anapara yüzde 50'sinin faizden mahsup edilmesi, müflise ait menkullerin satışında açık arttırma ve pazarlıkla satış yöntemlerinin kullanılabilmesi, müflisin mevcut paralarının devlet bankalarında hesap açılarak değerlendirilmesi, açılan ceza davalarında meblağ sınırı olmaksızın alacağın tahsili koşulu ile feragat edilebilmesi konularında İflas İdaresine yetki verilmesine ilişkin kararlar alınmıştır.

İkinci Alacaklılar Toplantısı: 4389 Sayılı Kanun ile alacaklılar toplantısı yetkisi TMSF'ye verilerek daha önce bu toplantılarda oluşan güçlükler önlenmiştir. Aynı düzenleme 5411 Sayılı Kanunda da devam ettirilmiştir. 2004 Sayılı Kanunun 237. maddesi uyarınca 29 Kasım 1999 tarihinde yapılan ikinci alacaklılar toplantısında, birinci alacaklılar toplantısında kararlaştırılan YP alacaklarına uygulanacak yüzde 15 temerrüt faiz oranının yüzde 10'a indirilmesine, talep halinde TP için yüzde 70, YP için yüzde 4 faiz uygulanarak 36 ay vade imkanı sağlanmasına, İflas İdaresine iade edilmeyen asgari teminat mektubu komisyon bedelinin 1 YTL'ye yükseltilmesine, 50 YTL'yi geçmeyen alacaklardan feragat

edilmesine, kabul edilen istihkak taleplerinin yerine getirilmesine, 2004 Sayılı Kanunun 194. maddesi uyarınca duran davalara devam edilmesine karar verilmiştir.

2.5.4. Alacak Kayıt ve İstihkak Talepleri

İflas İdaresi, 2004 Sayılı Kanunun 219. maddesi uyarınca müflis Bankadan alacaklı olanları ve istihkak iddiasında bulunanları, alacaklarını ve istihkak iddialarını bildirmeleri hususlarında beyanda bulunmaya davet etmiştir. Söz konusu davet 2004 Sayılı Kanunun 166/2 maddesi uyarınca ilan yolu ile yapılmış ve ilanda alacak ve istihkak iddialarını 1 ay içinde kaydettirmeleri ve delillerinin asıl veya tasdikli suretlerini vermeleri hususu belirtilmiştir. İflas İdaresi verilen sürenin sonunda alacak taleplerinin yerinde olup olmadığını müflis Banka kayıtlarını dikkate alarak incelemiş, alacak kaydı yaptıran kimsenin o alacağın gerçek alacaklısı olup olmadığını ve alacağın sırasının ne olduğunu tespit etmiştir.

İflas İdaresi birinci alacaklılar toplantısından sonra masaya kaydedilen 1.579 adet alacağı inceleyerek 6 aylık süre içerisinde ilk sıra cetvelini hazırlamıştır. Zaman içerisinde incelenerek karara bağlanan alacak talepleri 2.754 adete ulaşmıştır.

Tasfiye sürecinde istihkak iddiaları ile alacak kayıt talepleri devam etmekte olup her bir alacak kaydı için yukarıda bahsi geçen işlemler tekrarlanmaktadır. 30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla 2.754 adet alacak kaydı talebi için 40,9 milyon YTL kabul edilerek 1 adet sıra ve 9 adet ek sıra cetveli ilan edilmiştir.

Söz konusu işlemler tamamlandıktan sonra pay cetveli hazırlanmış ve pay cetvelinde yer alan her bir alacaklı için tek tek ödeme mektubu hazırlanarak dağıtımına ilişkin İflas İdaresi kararı ve muvakkat dağıtım raporu ile birlikte İflas Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Sıra cetveli Tablo 5'deki gibidir:

TABLO 5: MÜFLİS İMPExBANK SIRA CETVELİ

SIRASI	İFLAS İDARESİNİN KARAR TARİHİ	ALACAK KAYIT ARALIĞI	GAZETE İLAN TARİHİ	TUTAR (YTL)
Sıra Cetveli	18.08.1998	1-1579	02.09.1998	19.731.057,11
1. Ek Sıra Cetveli	02.08.2000	1580-2465	10.08.2000	18.970.686,00
2. Ek Sıra Cetveli	18.09.2001	2466-2501	23.09.2001	631.019,82
3. Ek Sıra Cetveli	19.09.2002	2502-2685	10.10.2002	716.791,48
4. Ek Sıra Cetveli	10.06.2003	2686-2700	20.06.2003	647.394,21
5. Ek Sıra Cetveli	23.08.2004	2701-2728	29.08.2004	90.373,04
6. Ek Sıra Cetveli	23.02.2005	2729-2736	28.02.2005	33.336,13
7. Ek Sıra Cetveli	22.07.2005	2737-2740	04.08.2005	8.604,40
8. Ek Sıra Cetveli	02.06.2006	2741-2746	20.10.2008	8.698,82
9. Ek Sıra Cetveli	25.07.2008	2747-2754	18.08.2008	13.952,91
TOPLAM				40.851.913,92

İflas İdaresi tarafından sıra cetvellerine kayıtlı 40,9 milyon YTL tutarındaki borcun, 40,1 milyon YTL'lik kısmı 20,2 milyon YTL tutarındaki yasal faiziyle birlikte ödenmiştir. Bu kapsamda olmak üzere Fona 18,7 milyon YTL tutarında anapara, 17 milyon YTL tutarında faiz ödemesi yapılmıştır. Fonun müflis İmpexbank'tan alacağı kalmamıştır.

Müflis Bankanın iflas masasına alacak kaydı yaptırarak İflas İdaresi'nce kabul edilen ve sıra cetvelinde ilan edildiği halde ilgili alacaklılar tarafından talep edilmeyen, haciz konulan, borcu nedeniyle blokeye alınan ve kayıt kabul davası nedeniyle henüz ödenmeyen 1 milyon YTL tutarında sıra cetvelinde kayıtlı anapara borcu ve 57,6 milyon YTL tutarında ise yasal faiz borcu kalmıştır.

Müflis Banka İflas İdaresinin, YP cinsinden alacak taleplerinin aynen masaya kaydedilmesi yönünde oy çokluğu ile almış olduğu kararlar doğrultusunda hazırlanan ilk alacaklılar sıra cetveli, YP alacaklarının iflas tarihi itibarıyla TP'ye

evrilerek kabul gerektiğinden bahisle İflas Müdürlüğü tarafından Őikayet edilmiştir. İcra Tetkik Mercii Hakimliğinin Őikayetin kabul yönündeki kararına karşı temyiz yoluna gidilmiş ise de Yargıtay 12 Őubat 1998 tarihli kararı ile söz konusu mercii kararını onamıştır.

İflas İdaresi Yargıtayın YP cinsinden alacak taleplerinin iflas tarihi itibarıyla TP'ye kabul gerektiğ yönünde vermiş olduğu onama kararına uygun olarak, YP alacaklarını Bankanın iflas tarihi olan 22 Ekim 1996 tarihi itibarıyla TCMB dvız alış kuru üzerinden TP'ye çevirerek alacaklılar sıra cetvelini yeniden düzenlemiş ve akabinde düzenlenen diğerk sıra cetvellerinde de bu hususa riayet edilmiştir.

Müflis Bankanın kasa nakit durumu ve tasfiye sürecinde masaya yaptırılan 2.754 adet alacak kaydı nedeniyle kasadan ödemesi gereken müflisin borçları tespit edildikten sonra kasa nakit durumunun müflisin borçlarının hepsini ödemeye müsait olmaması nedeniyle öncelikle garame usulüyle borçların ödenmesi gerektiğ sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda sıra cetvelinde adı geçen alacaklıların müflis Bankaya ve diğerk müflis bankalar ile Fona karşı herhangi bir borcu olup olmadığı araştırılarak ve ilgili yerlerle bu konuya ilişkin yazışmalar yapılarak alınan bilgiler doğrultusunda İflas İdaresi kararı alınmak suretiyle takas ve mahsup işlemleri yapılmış, ayrıca üçüncü şahışlar tarafından gönderilen 89/1 ihbarnameleri uyarınca ilgili alacaklara haciz şerhleri işlenmiştir. Sıra cetvellerinin hazırlanması aşamasında ise 23 Haziran 1999 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yrlğ giren 4389 Sayılı Kanunun geçici 3. maddesi kapsamında değerlendirilen hesaplara ilişkin olarak terkin işlemleri yapılmış, sıra cetveli ilanından sonra yasal süresi içinde kayıt kabul davası açan mudilerin kesinleşen kayıt kabullerine ilişkin İflas İdaresince karar alınmak suretiyle pay cetveline kayıt sağlanmış, pay cetveli ilanı sırasında halen devam eden kayıt kabul davalarının tutarları için müflis Banka kasasından pay ayrılmıştır.

Tasfiye sürecinde mudilerin alacak kayıtları gelmeye devam etmekte olup, her bir alacak kaydı için yukarıda bahsi geçen işlemler tekrarlanmaktadır.

İmpexbankzedeye ödeme sürprizi

■ **TASFİYESİ** halen devam eden İmpexbank'ta mudilere ödeme yapılacaktır. 1994 yılında TYT Bank'ın ardından Marmara Bankası ile birlikte tasfiye süreci başlatılan İmpexbank'ta İflas İdaresi'nce yapılacak ilk ödeme bu olacaktır. Bugüne kadar müflis 3 banka arasında İflas İdaresi'nce sadece TYT Bank mudilerine ödeme yapılmıştı. BDDK (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu) tarafından yapılan duyuruda, İstanbul 3'üncü İflas Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar doğrultusunda, ödemelerin 27 Kasım'dan itibaren Etibank'ın Kadıköy, Şişli, Ankara, İzmir, Adana ve Bursa şubelerinden yapılacağı bildirildi. Ödenecek toplam miktar hakkında bilgi verilmezken, mudilerin pay cetvelini İstanbul 3'üncü İflas Müdürlüğü'ne inceleyebilecekleri belirtildi.

2.5.5. İflas İdaresi Tarafından Bankada Gerçekleştirilen Faaliyetler

Müflis Bankanın iflasının açılması ile birlikte İflas İdaresine yapılan devir teslim işleminde mevcut bilgi ve belgelerin son derece hacimli ve karışık olması nedeniyle, Banka evrakları İflas Müdürlüğünden tasnif ve klase edilmemiş bir şekilde teslim alınmıştır. Bu belge ve bilgilerin tasnif edilmesi ve arşivlenmesi işlemleri için uzun süre uğraşılmıştır.

İlgili dönemde Fon, TCMB bünyesinde olduğundan iflas tarihinden 1999 yılına kadar kredi dosyaları TCMB Ankara İdare Merkezinde muhafaza edilmiş ve görevli Fon personeline takip edilmiştir. 1999 yılından sonra ise İstanbul'a aktararak İflas İdaresinin bünyesine alınmıştır.

İstihdam edilen personel yeterli teknik donanımına sahip olmadığından kayıtlar manuel olarak tutulmuş, bu nedenle bilgiye hızlı ve doğru bir şekilde ulaşamamıştır. Sistem ve arşiv kayıtlarına ulaşamayan gayrinakdi krediler hakkında uzun süre işlem yapılamamış, vadeli olanlar tespit edilememiştir. Fiziki bilgilerle sistem bilgilerinin uyumsuzluğu, hesap mutabakatlarının yapılamamış olması, yurt dışı bankalarla gerekli irtibatın sağlanamaması, Bankaya ait muhasebe kayıtlarının yetersiz olması ve Bankanın faaliyet izninin kaldırıldığı dönemde çözümlemeye yönelik yeterli mevzuatın bulunmaması tasfiye sürecinin uzamasında önemli bir etken olmuştur.

Alacak kayıt taleplerindeki bilgi belge eksikliği, Banka kayıtlarındaki bilgilerle mudilerin alacak kayıt taleplerindeki özlük bilgilerinin eşleşmemesi, alacak kayıt talebinde adres, telefon ve benzeri bilgilerin tam ve doğru olmaması veya bazen hiç yer almaması, birden fazla isme ait müşterek hesap sahiplerinden bir mudinin diğer kişiler adına gerekli evrakları olmadan başvurması, posta yoluyla yapılan başvurularda belge eksikliği bulunması, vekil aracılığıyla yaptırılan alacak kayıtlarında alacaklının kimlik bilgilerinin çoğunlukla bulunmaması, hak sahiplerinin tespitinde gecikme ve güçlükler yaşanmasına neden olmuştur.

Tüm bu sorunlar yoğun işgücü kullanımıyla aşılmaya çalışılmıştır.

Hâkim Ortak ve Diğer Kurumsal Kredilerin Takibi: İmpexbank'ın iflas ettiği 22 Ekim 1996 tarihi itibarıyla hâkim ortak kredi dosyaları dahil 157 adet kurumsal kredi dosyası bulunmaktadır. Kurumsal kredi risklerine ait muhasebe bakiyesi toplamı 4 milyon YTL, 6,4 milyon DEM, 15,2 milyon USD, 2,8 milyon GBP'dir. Söz konusu kredi risklerine ilişkin 386 bin YTL karşılık ayrılmıştır.

30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla 52 adet kurumsal kredi dosyasının çözülmesi tamamlanmış olup 10 milyon YTL, 8,4 milyon EUR, 25,6 milyon USD, 26 bin CAD, 13 bin CHF, 7,6 milyon GBP, 837 bin NOK, 3 bin SAR tahsilat sağlanmıştır. Halen 105 adet kurumsal kredi dosyasının İflas İdaresi bünyesinde çözümleme süreci devam etmektedir.

Kurumsal kredi dosyalarıyla ilgili olarak açılan dava ve takiplerin yanı sıra kredilerin tasfiyesine yönelik olarak aşağıda belirtilen uygulamalardan da faydalanılmıştır:

- İflas İdaresi, tahsilatı hızlandırmak amacıyla ülkede yaşanan kur artışlarını ve borçluların ödeme güçlüğüne dikkate alarak 19 Eylül 2002 tarihli kararı ile kredi borcunun nakden ve defaten ödenmesi kaydı ve faizin yüzde 60 oranında indirilmesi suretiyle döviz bazında kredi borçlarının tasfiyesi yoluna gitmiş olup söz konusu karara istinaden 5 adet kurumsal kredi dosyası kapatılmıştır.
- 19 kurumsal kredi borçlusu ile protokol imzalanmış olup 17'sinin protokole bağlanan kredi riskinin çözümlemesi sağlanmış, 2'sinin ise ödemeleri halen devam etmektedir.
- Müflis Bankanın en yüksek montanlı kredi borçlu grubu olan Net Holding ve bağlı şirketlerine açılan davalar İflas İdaresi lehine sonuçlanmakla birlikte, kredi alacaklarının teminattan yoksun oluşu ve adı geçen grubun ekonomik güçlük içinde bulunması nedeniyle tahsilinin oldukça güçlük arzedeceği gözönüne alınmıştır. Böylece Net Grubu ile kamuoyunda “İstanbul Yaklaşımı” olarak bilinen 4739 sayılı “Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” çerçevesinde müflis İmpexbank İflas İdaresinin 9 Mayıs 2003 tarihli kararı ile kredi alacağı ile ilgili olarak 2 Nisan 2004 tarihli FYYs imzalanmıştır. Söz konusu FYYs ile 8 milyon USD'lik anapara borcu yeniden yapılandırmıştır. Net Grubu FYYs borcunu 31 Ağustos 2008 tarihi itibarıyla kapatmıştır.

Müflis Bankanın kurumsal kredi alacaklarına ilişkin olarak halen 55 adet dava dosyası devam etmekte olup bunlardan 32 adedi itirazın iptali, 14 adedi alacak, 4 adedi kayıt kabul, 2 adedi depo ve 3 adedi tasarrufun iptali davasıdır.

Müflis Banka aleyhine açılmış kurumsal kredi bazında muhtelif nitelikli 2 adet aleyhe dava dosyası da devam etmektedir.

Müflis Bankanın kurumsal kredi alacaklarına ilişkin olarak halen 115 adet icra takibi devam etmekte olup bunlardan 73 adedi ilamsız icra takibi, 10 adedi kambiyo takibi, 26 adedi ilamlı icra takibi ve 6 adedi de rehnin paraya çevrilmesi yoluyla icra takibidir.

Bireysel Kredilerin Takibi: İmpexbank'ın 22 Ekim 1996 iflas tarihi itibarıyla 225 adet bireysel kredi dosyası bulunmaktadır. Söz konusu kredi dosyalarının muhasebe bakiyesi toplam 220 bin YTL olup 8 bin YTL karşılık ayrılmıştır.

30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla 183 adet bireysel kredi riski tasfiye edilerek müflis Banka aktifinden çıkışı yapılmıştır. Çözümlenen bireysel kredilerden 3,9 milyon YTL, 1,2 milyon EUR, 2,2 milyon USD tahsilat sağlanmıştır. Bireysel kredi alacaklarının tasfiyesinde açılan dava ve takiplerin yanı sıra borçlularla protokol yapılması ve kredi borcunun nakden ve defaten ödenmesi kaydıyla faiz borcunda indirim yapılması yönünde uygulamalara da başvurulmuştur. Toplam 42 adet bireysel kredi dosyasının İflas İdaresi bünyesinde çözümleme süreci devam etmektedir.

Müflis Bankanın bireysel kredi alacaklarına ilişkin olarak halen 27 adet dava dosyası devam etmekte olup, bunlardan 25 adedi itirazın iptali ve 2 adedi alacak davasıdır. Ayrıca müflis Banka aleyhine açılmış bireysel kredi bazında 2 adet uyarılma davası da devam etmektedir

Müflis Bankanın bireysel kredi alacaklarına ilişkin olarak halen 39 adet icra takibi devam etmekte olup, bunlardan 26 adedi ilamsız icra takibi, 2 adedi kambiyo takibi, 3 adedi ilamlı icra takibi ve 8 adedi rehnin paraya çevrilmesi yoluyla icra takibidir.

Gayrimenkul Satışları: Müflis Bankaya ait 7 adet taşınmaz İflas İdaresince açık artırma usulü ile çeşitli tarihlerde satışa çıkartılmış, muhtelif tarihlerde yapılan satışlar sonucunda söz konusu taşınmazlar 4,9 milyon YTL tutarla 28 Kasım 2002 - 31 Mart 2007 tarihleri arasında satılmıştır.

Menkul Satışları: İflas İdaresinin geçici yönetimden teslim aldığı 6.130 adet menkul mal, müflis Bankanın birinci alacaklılar toplantısının yapılmasından sonra toplam 34 bin YTL bedelle satılmıştır. Müflis Bankanın sahip olduğu 41 araç ise toplam 45 bin YTL bedelle satılmıştır.

Menkul Kıymet Satışları: 22 Ekim 1996 tarihli iflas mizanında yatırım bankacılığı ile ilgili hesaplarda global rakamlar dışında, muavin kayıt, belge, bilgi olmaması ve ana sistemden ayrı tutulan bilgisayar sisteminin boşaltılmış olması nedenleriyle, hangi hisse senedinin ne kadarının müşteri, ne kadarının Banka portföyüne ait olduğu saptanamamıştır. Bu çerçevede Emlak Bankası teftiş tutanakları ile Takasbank'ta muhafaza edilen hisse senedi kasası değerlerini gösteren raporlar baz alınarak 1994-1998 arası geriye yönelik sistem oluşturulmuş ve geçici yönetim döneminde muhasebeleşmeyenlerle birlikte altı yıllık geriye dönük muhasebeleşme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Tüm bu çalışmalar sonucunda tespit edilen hisse senetleri 98 bin YTL bedelle satılmış ve 12 bin YTL temettü geliri elde edilmiştir.

İştirak Satışları: İflas tarihi itibarıyla müflis Banka kayıtlarında, Hür Sigorta, Takasbank, Medya Basın Servisleri ve Akdeniz Garanti Bankası olmak üzere 4 adet iştirak tespit edilmiştir. İştiraklerde müflisin hissedarlığı, hak ve alacaklarının tespitine yönelik olarak bilanço kayıtları ile iştirak edilen dönemden başlayarak, şirket pay defterleri, dağıtılan temettü oranları kontrol edilmiş, hak ve alacakların muhasebe kayıtları ile uyumuna yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Söz konusu iştiraklere ilişkin olarak geriye dönük rüçhan hakkı kullanımları gerçekleştirilmiş ve elde edilen toplam 311 bin YTL temettü gelirinin bir kısmı sermaye artırımlarına mahsup edilmiştir.

Bahsi geçen iştiraklerden;

- Medya Basın Servisleri'nin mevcut sermayesinin yüzde 14,33'üne tekabül eden 430 YTL nominal değerli hissesi, söz konusu şirket yönetiminin kayıttan imtina üzerine tasfiye edilerek aktiften çıkışı yapılmıştır.
- Hür Sigorta'nın yüzde 9,19 oranındaki hissesi ile Takasbank'ın yüzde 0,47 oranındaki hissesi 2003 yılında toplam 422 bin YTL bedelle satılmıştır.
- 6,1 milyon USD kayıtlı değeri bulunan Akdeniz Garanti Bankası'nın yüzde 39,5 oranındaki hissesinin Türkiye ve KKTC'deki hukuki ve bürokratik prosedürleri yerine getirilemediğinden iştirak işlemi tamamlanamamıştır. Geçen zaman içinde sermaye artışlarına katılmadığından hisse oranı giderek küçülmüş, İflas İdaresince iştirak işleminin tamamlanabilmesi için KKTC mahkemelerinde dava açılmıştır. Dava halen derdesttir.

Teminat Mektuplarının Tasfiyesi: İflas tarihi itibarıyla 559 adette 275 bin YTL, 32 adette 25,2 milyon USD, 6 adette 21,8 milyon DEM, 3 adette 3,4 milyon NLG, 1 adette 1,3 milyon FRF, 3 adette 2,3 milyon SEK, 1 adette 56 bin GBP olmak üzere toplam 605 adet teminat mektubu devralınmıştır. İflas süreci içerisinde bu mektupların miktarı 527 adette 267 bin YTL, 28 adette 23,1 milyon USD, 3 adette 2 milyon DEM, 1 adette 27 bin NLG, 2 adette 1,5 milyon SEK, 1 adette 57 bin GBP iade seyrini izleyerek 30 Haziran 2009 itibarıyla 43 adete düşürülmüştür. Teminat mektuplarının iflas süreci içerisinde adet olarak yüzde 95'lik kısmının iadesi sağlanmıştır.

Ayrıca, 28 adet muhatap tarafından 103 adet teminat mektubu için alacak kaydı yaptırılmış, bunlardan 2 adet mektup için olan kısım ret edilmiştir. İflas tarihinde lehimize alınan 16 adet teminat mektubundan tamamının iadesi sağlanmıştır.

Mer'i olan 43 adet teminat mektubunun çözümleme süreci ise borçluların tahsil kabiliyeti kalmamış firmalardan oluşması, mektupların çok eski tarihli ve süresiz olması, mer'i YTL teminat mektubu muhataplarının hemen hepsinin gümrük idarelerinden oluşması gibi nedenlerle uzamıştır.

Akreditiflerin Tasfiyesi: Emlak Bankası geçici yönetiminden 81 adet akreditif dosyası teslim alınmıştır. Bankanın iflas tarihinden sonra iflas masasına alacak kaydı yaptıran bankalara ödemeler yapılmış ve geriye 28 adet akreditif riski kalmıştır. Söz konusu 28 akreditif riski için bugüne kadar iflas masasına alacak kaydı talebinde bulunulmamıştır. Alacak kaydı yaptıran bankalara ödenen 53 adet akreditif risk bedelleri için hukuki süreç başlatılmış olup, söz konusu risklerin 22 adedi için aciz vesikası alınmış, 12 adedi için tahsilat yapılmıştır. Geri kalan 19 adet risk için hukuki süreç devam etmektedir.

Riski devam eden ve alacak kaydı başvurusunda bulunmayan 28 adet akreditif dosyası için yurt dışı bankalarla yazışmalar yapılmış ve akreditiflerin akibeti hakkında bilgi istenilmiştir. 23 adet akreditif riski için bugüne kadar herhangi bir cevap alınamamış, 3 adet akreditif dosyasının ise kapalı olduğuna dair cevap alınmıştır. Kapalı olduğu bildirilen dosyalarla ilgili hukuki süreç devam etmekte olup, dava/takip sonucuna göre işlem yapılacaktır. 2 adet akreditif için dosyaların açık olduğuna dair cevap alınmış olmakla birlikte bu dosyalarla ilgili iflas masasına bugüne kadar alacak kaydı yaptırılmamıştır.

İpotekler: İflas tarihi itibarıyla kurumsal kredilerin teminatı olarak alınan 28 adette 410 bin YTL tutarında ipotek bulunmakta olup, günümüz itibarıyla kurumsal kredilere ait 6 adette 28 bin YTL tutarında ipotek mevcuttur.

İflas tarihi itibarıyla bireysel konut kredilerinin teminatı olarak alınan 169 adette 223 bin YTL ipotek bulunmakta olup, bunlardan 160 adedi kredi risklerinin sona ermesi ile birlikte fek edilmiştir. Halen riski devam eden konut kredileri ile ilgili olarak 9 adette 19 bin YTL teminat ipoteği bulunmaktadır.

Taahhütnameler: Müflis Banka kayıtlarında riski devam eden kurumsal kredilere ilişkin 23,9 milyon DEM, 1,4 milyon YTL, 2,6 milyon USD ile 135 bin CHF, 1,5 milyon FRF ve riski devam eden bireysel kredilere ilişkin 2 milyon DEM, 2 milyon USD, 1.000 YTL taahhütname bulunmaktadır.

2.5.6. İflas İdaresi Tarafından Bankada Gerçekleştirilen Faaliyetler Sonrası Mali Durum

İmpexbank'ın 30 Haziran 2009 tarihi itibarıyla itibarıyla hazırlanan geçici bilançosu özet olarak aşağıda sunulmuştur:

TABLO 6: 30 HAZİRAN 2009 TARİHLİ GEÇİCİ BİLANÇO

AKTİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Bankalar	29.053.762	60,58
Krediler (Net)	8.503.486	17,73
İştirakler ve Kuruluşlar	9.285.564	19,36
Diğer Aktifler	1.117.516	2,33
TOPLAM	47.960.328	100,00

PASİF KALEMLER	TUTAR (YTL)	PAY (%)
Muhtelif Borç ve Ödeme Emirleri	342.908.107	714,98
Diğer Yabancı Kaynaklar	3.163.990	6,60
Özkaynaklar	- 298.111.769	- 621,58
TOPLAM	47.960.328	100,00

İflas İdaresi tarafından gerçekleştirilen faaliyetler sonrasında İmpexbank'ın 30 Haziran 2009 tarihli bilanço büyüklüğü 48 milyon YTL'dir. Bu tutarın yüzde 61'lik kısmını bankalar hesabı, yüzde 18'lik kısmını ise tahsili gecikmiş alacaklar, yüzde 19'luk kısmını iştirakler ve kuruluşlar ile yüzde 2'lik kısmını diğer aktifler oluşturmaktadır.

Aktif kalitesinin zayıflığı değerlendirme dışında tutulsa dahi 48 milyon YTL tutarındaki aktif ile 346 milyon YTL tutarındaki borç tutarını ödeyebilmek mümkün olamayacaktır.

MUKULİ SÜRECİ

İMPEX BANK

3.1. YÜRÜTÜLEN DAVALARA KISA BAKIŞ

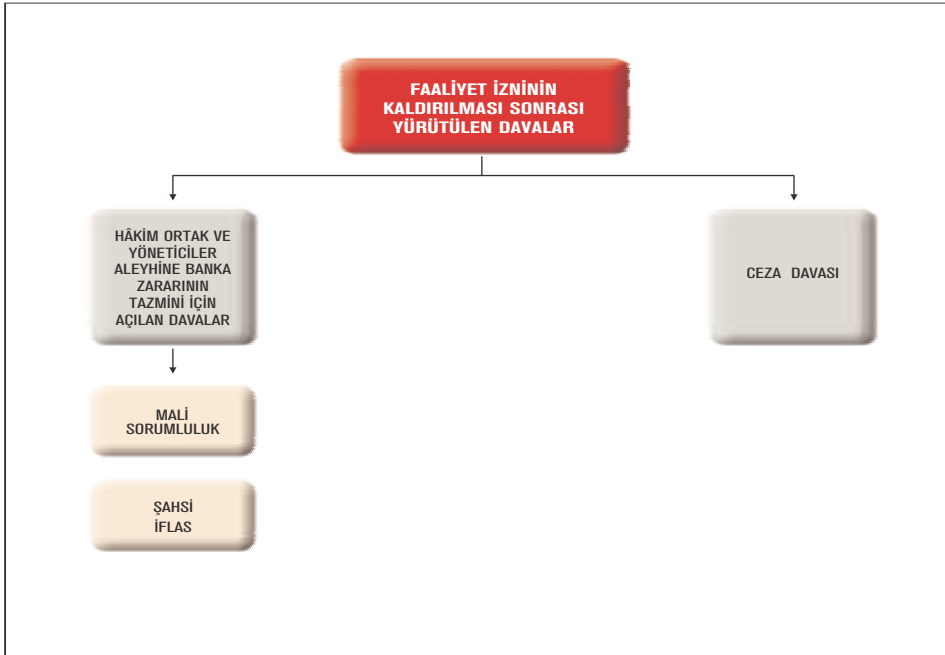
Muhtelif denetim raporlarına istinaden İmpexbank hâkim ortak ve eski yöneticileri aleyhine;

- 3182 Sayılı Kanun hükümlerine göre 1 adet şahsi iflas davası,
- TTK hükümlerine göre 1 adet mali sorumluluk davası

açılmıştır.

Ayrıca, Banka hâkim ortakları ve eski yöneticileri hakkında yapılan suç duyuruları üzerine bir çok ceza davası açılmış, davalara ilişkin ayrıntılı açıklamalara aşağıdaki bölümlerde yer verilmiştir.

ŞEKİL 3: YÜRÜTÜLEN DAVALARA KISA BAKIŞ

3.2. BANKA ZARARININ TAZMİNİ İÇİN AÇILAN DAVALAR

İmpexbank zararının tazmini için Banka hâkim ortakları ve eski yöneticileri aleyhine açılan davalara aşağıda yer verilmiştir.

3.2.1. Mali Sorumluluk Davası

Muhtelif denetim raporlarına istinaden Mehmet Can Eliyeşil, Bülent Hamit Şemiler ve diğer İmpexbank eski yöneticileri aleyhine TTK'nın 309. maddesi uyarınca 19 Ekim 2001 tarihinde toplam 121 milyon YTL tutarında bir mali sorumluluk davası açılmıştır.

Bülent Şemiler

Dava 21 Mayıs 2007 tarihinde zamanaşımı nedeniyle reddedilmiş ve karar 17 Ağustos 2007 tarihinde temyiz edilmiştir. Yargıtay incelemesi sonucunda karar bozulmuş olup yerel makemede yargılama devam etmektedir.

3.2.2. Şahsi İflas Davası

Usulsüz karar ve işlemleriyle Bankanın iflasına neden oldukları gerekçesiyle Mehmet Can Eliyeşil, Bülent Hamit Şemiler ve diğer yönetim kurulu üyeleri ile Banka genel müdürü hakkında Hazine tarafından 3182 Sayılı Kanunun 69. maddesi uyarınca 7,6 milyon YTL tutarında şahsi iflas davası açılmıştır. Yargılama devam ederken 3182 Sayılı Kanunun 69. maddesinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptali nedeniyle dava reddedilmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu tarafından karar bozulmuş olup Fonun da fer'i müdahil olduğu söz konusu davada yargılama devam etmektedir.

3.3. CEZA DAVALARI

Bankanın faaliyet izninin kaldırılması ile birlikte Hazine tarafından Bankanın hâkim ortak ve yöneticileri hakkında BYM'nin muhtelif raporlarına istinaden 3182 Sayılı Kanuna muhalefet, hizmet nedeniyle emniyeti suistimal ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa muhalefet suçlarından 7 ayrı ceza davası açılmış, bu davalardan biri Banka mudilerinin şikayeti üzerine açılan 20 ayrı dava ile birleştirilmiştir. Davalarda sanıklardan bir kısmının beraatine, bir kısmının mahkumiyetine karar verilmiş, bazı davalar da zamanaşımı nedeniyle ortadan kaldırılmıştır. Karar Yargıtay Ceza Dairesince bozulmuş ve 4616 Sayılı Kanun uyarınca davanın kesin hükme bağlanmasının ertelenmesine karar verilmiştir.

Ayrıca İmpexbank'ın 22 Ekim 1996 tarihinde iflasından sonra İflas İdaresi tarafından Bankanın belge ve kayıtlarının değeriendirilmesi sonucunda Mehmet Can Eliyeşil, Bülent Hamit Şemiler ile diğeri İmpexbank eski yöneticileri aleyhine 29 Mayıs 2001 tarihinde hileli iflas davası ve nitelikli dolandırıcılık iddiasıyla dava açılmıştır. Mahkemenin 10 Kasım 2003 tarihli kararında, tüm sanıkların üzerlerine atılı suçun yasal unsurları oluşmadığından ayrı ayrı beraatlerine karar verilmiştir. Dosya temyiz nedeniyle Yargıtay incelemesi aşamasındayken zamanaşımı nedeniyle davanın ortadan kaldırılmasına karar verilmiş olup karar 19 Kasım 2004 tarihinde kesinleşmiştir.

**GENEL
DEĞERLENDİRME
VE SONUÇ**

İMPEXHANK

İmpexbank, 25 Ocak 1984 tarihinde “Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” adı ile kurulmuş, bir dizi unvan değişikliğinden sonra ticaret unvanı 7 Nisan 1989 tarihinde “İmpexbank Türkiye İthalat ve İhracat Bankası A.Ş.” olarak değiştirilmiştir. Banka 10 Mayıs 1991 tarihinde Eliyeşil ailesi kontrolüne geçmiştir.

Bankanın içinde bulunduğu mali bünye zafiyetinin ağırlaşması üzerine 2 Nisan 1991 tarihinde 3182 Sayılı Kanunun 64/1 maddesi uyarınca yakın izleme kapsamına alınmış, likidite durumunda ve mali bünyesinde herhangi bir düzelme görülmeyen İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni, 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesi uyarınca 23 Nisan 1994 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile kaldırılmış, yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na devredilmiştir.

Bankanın faaliyet izninin kaldırılması sonrası Fondan sağlanan kaynaklarla sigortalı mevduatın ödenmesine başlanmıştır. Bilahare Fon, tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine geçerek İmpexbank'ın doğrudan iflasını talep etmiş ve Mahkemenin 22 Ekim 1996 tarihli kararıyla Bankanın iflasına karar verilmiştir. Fonun belirlediği İflas İdaresince yürütülen iflas süreci devam etmektedir.

Yönetim ve denetimi geçici olarak Emlak Bankası'na devredilen İmpexbank'ın 3182 Sayılı Kanuna göre 1.276 bin YTL olarak belirlenen sigortaya tabi mevduatı Fondan sağlanan kaynaklar kullanılmak suretiyle bu dönemde ödenmiştir. Bilahare 4389 Sayılı Kanun ile birlikte 17.468 bin YTL tutarında ilave ödeme yapılmıştır.

Sigortalı mevduatı ödeyen Fon, tasarruf mevduatı sahiplerinin yerine geçerek mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülmeyen Bankanın iflasını talep etmiş, yapılan yargılama neticesinde Bankanın 22 Ekim 1996 tarihinde iflasına karar verilmiştir. İflas İdaresinin oluşturulması ve iflasın açılmasını takiben alacak kayıt taleplerinin 40,1 milyon YTL'lik kısmı, 20,2 milyon YTL'lik yasal faiziyle ödenmiştir. Bu kapsamda müflis Banka tarafından Fona 18,7 milyon YTL anapara, 17 milyon YTL faiz ödemesinde bulunulmuştur.

İflas masasına alacak kaydı yaptırarak İflas İdaresi'nce kabul edilen ve sıra cetvelinde ilan edildiği halde ilgili alacaklılar tarafından talep edilmeyen, haciz konulan, borcu nedeniyle blokeye alınan ve kayıt kabul davası nedeniyle henüz ödenmeyen 1 milyon YTL tutarında sıra cetvelinde kayıtlı anapara borcu ve 57,6 milyon YTL tutarında ise yasal faiz borcu kalmıştır.

Diğer taraftan muhtelif denetim raporlarına istinaden İmpexbank hâkim ortak ve yöneticileri aleyhine açılan şahsi iflas davasında 7,6 milyon YTL, mali sorumluluk davasında ise 121 milyon YTL talep edilmiştir.

Fonun faaliyet izni kaldırılan bankalarla ilgili misyonu mevduat sahipleri ile diğer alacaklıların haklarını koruyarak bankanın iflasını istemek, iflas dairesi, alacaklılar toplantısı ve iflas idaresi yetkilerine de sahip olarak bankayı tasfiye etmektir.

İmpexbank'ın tasfiye süreci yönetim ve denetiminin geçici olarak Emlak Bankası'na devri ile başlamış, sigortalı mevduatın ödenmesi, iflas kararının alınması ve İflas İdaresinin ve masasının oluşturulması ile devam etmiştir. Sıra cetveline kayıtlı alacakların ödenmesi ve varlıkların çözümlemesi süreci devam etmektedir.

TANIMLAR VE KAVRAMLAR

3182 Sayılı Kanunun 41/2 Maddesi: 512 sayılı KHK ile değişik 3182 Sayılı Kanunun 41. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bankalar;

- a. Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılara, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına, bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına ve bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde 25 ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara,
- b. Yukarıda sayılanlar dışında kalan mensupları ile bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına,
- c. Banka mensuplarının kurduğu veya bunlar için kurulan sandık, dernek, sendika veya vakıflara,

her ne şekil ve surette olursa olsun kredi veremez, kefaletlerini kabul edemez ve tahvil ya da benzeri menkul kıymetlerini satın alamazlar.

3182 Sayılı Kanunun 64/1 Maddesi: 3182 Sayılı Kanun, 2 Mayıs 1985 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Bankalar Kanunu'dur. 3182 Sayılı Kanunun 538 sayılı KHK ile değişik 64. maddesinin 1 numaralı fıkrası, denetlemeler sonucunda bir bankanın mali bünyesinin ciddi bir şekilde zayıflamakta olduğunun tespit edilmesi halinde, Bakana, banka yönetim kurulundan belirli tedbirleri almasını isteme, bankanın yönetim kurulu, müdürler kurulu veya denetim kurulu üyelerini kısmen veya tamamen görevden alarak veya yönetim ve denetim kurulu üye sayısını artırarak bu kurullara üye atama, kanunî karşılık yükümlölüklerini TCMB'nin de görüşünü alarak cezai faizlerini kaldırmak suretiyle erteleme veya düşürme de dahil olmak üzere mali bünyenin takviyesi için gerekli tüm tedbirleri alma yetkisini veren bir düzenlemedir.

3182 Sayılı Kanunun 64/2 Maddesi: 3182 Sayılı Kanunun 538 sayılı KHK ile değişik 64. maddesinin 2 numaralı fıkrası, Bakana, mali durumu ciddi bir şekilde bozulan bankanın yönetimini TCMB'nin de görüşünü alarak Fona devretme veya bankanın mevduat kabul etme ve bankacılık işlemleri yapma yetkisinin kaldırılmasını Bakanlar Kurulu'ndan isteme yetkisi veren bir düzenlemedir.

3182 Sayılı Kanunun 64/3 Maddesi: 64. maddenin 1 ve 2. fıkralarında belirtilen tedbirlere rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan sağlanamayan hallerde bankanın;

a. Bütün aktif ve pasifiyle mevcut veya kurulacak bir bankaya devredilmesine,

b. Bir veya birkaç banka ile birleştirilmesine,

Hazinenin bağılı bulunduğu Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebileceği, devir veya birleştirmeden dolayı ortaya çıkabilecek zararın Hazinece karşılanacağı Bakanlar Kurulu kararında belirtilmiş ise, bu bankaların üçüncü kişilerdeki hak ve alacaklarının, takip, tahsil ve tasfiyesi hakkında 6183 Sayılı Kanun hükümleri uygulanacağı, hakkında devir veya birleştirme kararı verilen bankalara TMSF'den mali destek sağlanabileceği öngörülmüştür.

3182 Sayılı Kanunun 68. Maddesi: 3182 sayılı Kanunun 538 sayılı KHK ile değişik 68. maddesi, anılan Kanunun 64 veya 65. maddelerde belirtilen tedbirlerin bir kısmının veya tamamının uygulanmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülemeyen veya mali bünyesinin bu tedbirler uygulansa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğu tespit edilen bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını öngörmekte, bu kapsamda izni kaldırılan bankanın yönetiminin geçici bir süre ile Fona veya bir bankaya devredilmesi yetkisi verilmekte, ayrıca, bu banka nezdindeki sigortalı mevduatın ödenmesi ile bankanın iflas tasfiyesine ilişkin düzenlemeler getirilmektedir.

3182 Sayılı Kanunun 68/2 Maddesi: 512 sayılı KHK ile değişik 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesinin ikinci fıkrası hükmü ile mevduat kabul etme ve bankacılık işlemleri yapma yetkisi kaldırılan bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine 67. madde diğer bir ifadeyle mevduat sigortası kapsamında tespit edilecek miktarlarda yapılacak ödemelerin TMSF tarafından karşılanması öngörülmektedir.

3182 Sayılı Kanunun 68/4 Maddesi: 538 sayılı KHK ile değişik 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesinin dördüncü fıkrası hükmü ile mevduat kabul etme ve bankacılık işlemleri yapma yetkisi kaldırılan bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine 67. madde diğer bir ifadeyle mevduat sigortası kapsamında tespit edilecek miktarlarda yapılacak ödemelerin TMSF tarafından karşılanması öngörülmektedir.

3182 Sayılı Kanunun 68/6 Maddesi: 538 sayılı KHK ile değişik 3182 Sayılı Kanunun 68. maddesinin altıncı fıkrası hükmü ile iflasına hükmolunan bir banka için 2004 sayılı Kanunun 221. maddesinin birinci fıkrasına göre teşkil olunacak büronun, TMSF temsilcisi katılmaksızın toplanamayacağı, İflas İdare memurlarının, TMSF tarafından teklif ve Hazinece kabul edilen yeter sayıda kişiden oluşur; iflas idaresinin toplantı ve karar nisabında çoğunluk esası aranır.

4389 Sayılı Kanun ile Fona Verilen Yetkiler: 23 Haziran 1999 tarih ve 23734 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Bankalar Kanunudur. 4389 Sayılı Kanun ile Fona tanınan temel yetkiler sınırlayıcı olmamak kaydıyla aşağıda belirtilmiştir.

1. Kendisine devredilen bankalar ile ilgili;
 - a. Hisselerini devralma,
 - b. Mali bünyesini güçlendirme ve yeniden yapılandırma,
 - c. Satışı, devri ve başka bir banka ile birleştirme,
 - d. Devraldığı alacakları paraya çevirme,
 - e. Devraldığı varlıklarını çözümleme.
2. Banka kaynaklarının istismarı durumunda;
 - a. Banka hâkim ortaklarından lehlerine kullandıkları banka kaynaklarının iade ve tazminini isteme,
 - b. Kanunda sayılan kişilerden mal beyanı talep etme,
 - c. Bu kişiler hakkında ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz ve yurt dışına çıkış yasağı uygulanmasını talep etme.
3. Kendisine devredilen bankadan devraldığı ya da Kanundan kaynaklanan alacaklarının tahsiline ilişkin;
 - a. 6183 Sayılı Kanun hükümlerini uygulama yetkisi başta olmak üzere, Kanunda belirtilen özel nitelikte yetkileri kullanma,
 - b. Kanunda belirtilen kişilerin hissedarı olduğu şirketlerin temettü

hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerini devralma, bu şirket varlıklarının satışı başta olmak üzere, Kanunda belirtilen yetkileri kullanma,

- c. Banka kaynağının dolanlı kullanımı durumunda, bundan kaynaklanan Fon alacaklarını Kanunda belirtilen özel nitelikli yetkileri de kullanarak tahsil etme,
4. Bankalar nezdindeki tasarruf mevduatını sigortalama, sigorta primlerini tahsil etme ve risk gerçekleştiğinde bu türden mevduatı hak sahiplerine ödeme,
5. Bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların iflasını talep etme, iflas kararı verilmesi halinde Kanunda belirtilen özel nitelikte yetkileri de kullanarak bankanın iflas tasfiyesini yürütme.

4389 Sayılı Kanunun Geçici 3. Maddesi: (23 Haziran 1999): Bu madde ile, Tasfiye halindeki müflis TYT Bank, Marmara Bank ve İmpexbank'ın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihler itibarıyla bu bankalar nezninde bulunan bir gerçek kişiye ait TP cinsinden tasarruf mevduatı ile tasarruf mevduatı niteliğini haiz DTH toplamının, Fon tarafından sigorta kapsamında nakden veya hesaben yapılan ödemeler düşüldükten sonraki bakiyesinin 1.000 YTL'ye kadar olan kısmı, Bankaların bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihte geçerli TCMB döviz alış kurları üzerinden USD'ye çevrilerek, 4389 Sayılı Kanunun yayımı tarihinde geçerli TCMB USD döviz alış kuru üzerinden hesaplanacak TP karşılıklarının Fon tarafından hesap sahiplerine ödenmesi, tasarruf mevduatı niteliğini haiz DTH'nin yukarıda belirtilen 1.000 YTL'ye kadar olan karşılığının belirlenmesinde, bankaların bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırıldığı tarihte geçerli TCMB döviz alış kurlarının esas alınması, ödemelere ilişkin sair usul ve esaslar Fon tarafından belirlenmesi ve Fonun, yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde yapacağı ödemelerle ilgili olarak iflas masalarına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak etmesi öngörülmüştür.

Alacaklılar Toplantısı: Alacaklıların iflas masasının (müflisin mallarının) idaresi ve tasfiyesi için gerekli kararları almak amacıyla yaptıkları toplantıya alacaklılar toplantısı denir. Müflisten alacakları olanların bu alacaklarını elde edebilmek için kanunun kendilerine tanıdığı hak ve yetkileri kullanma imkanını sağlayan görevli organdır. Alacaklılar toplantısı ne alacaklıların ne de müflisin temsilcisidir. İflas tasfiyesinin yön ve esaslarını saptayan en yetkili iflas organıdır. Bu toplantıda verilen kararlar, toplantıya katılmasalar dahi tüm alacaklıları bağlayıcı niteliktedir. İflasta birinci alacaklılar toplantısı ve ikinci alacaklılar toplantısı olmak üzere iki çeşit alacaklılar toplantısı vardır. Birinci alacaklılar toplantısının görevi, iflas masasının kanuni mümessili olan iflas idaresini seçmek ve iflas tasfiyesi için gerekli acele kararları almaktır. İkinci alacaklılar toplantısının yetkileri birinciden daha geniş olup bu ikinci toplantıda iflas masasının çıkarı için gerekli görülen her konuda karar verilir.

Apel: Ödeme çağrısı demektir. Anonim ortaklıklarda pay sahibinin tek borcu vardır, o da taahhüt edilen pay bedelini ödemektir. Kuruluştaki ya da sermaye artırımında nakdi sermaye taahhüt olunmuşsa, esas sözleşmeyle ya da genel kurul kararıyla daha yüksek bir oran saptanmadığı takdirde, pay bedelinin dörtte birinin hemen ödenmesi gerekir. TTK'nın 406. maddesi uyarınca, esas sözleşmede başka bir hüküm bulunmadıkça payların bedeli pay sahiplerinden ilan yoluyla istenir. Pay bedelinin taksitle ödenmesinin söz konusu olduğu böylesi durumlarda yönetim kurulu tarafından yapılacak olan bu ödeme çağrısına "apel" denir.

Davadan Feragat: Davacının, dava dilekçesinde istemiş bulunduğu haktan tamamen veya kısmen vazgeçmesidir. Feragat halinde davalının rızasına gerek bulunmamaktadır.

Depo: Bir bankanın diğer bir banka nezdindeki mevduatına “depo” denilmektedir.

Fiduciary Kredi: Anlamı itibarıyla bir inançlı işlem çeşidi olup bankacılıkta belli bir amaca yönelik kredi kullandırma şeklinde oluşmaktadır. Bu yöntem Türk bankacılığında, yasal sınırlar dahilinde kredi alma imkanını kaybetmiş olan, özellikle banka hakim ortağı kişi ve gruplara, banka kaynaklarından kredi aktarmak üzere uygulanmıştır. İlgili şahıs veya gruplara kredi kullandıracak olan banka, yurt dışında kurulu bir banka ile anlaşarak, bu bankada bir mevduat hesabı (depo hesabı) açmakta ve bu hesabın kullanılacak kredinin teminatı olduğuna dair sözleşme imzalamaktadır. Bankanın açtığı teminat niteliğindeki depo hesabının

tutar, vade ve faizleri ile karşı bankaca ilgili şahıs veya gruplara açılan kredinin tutar, vade ve faizlerinin yakın uyum içinde olduğu görülmektedir.

Fiduciary İşlem: Türkiye'de kurulmuş bankaların, yabancı bankalar veya yurt dışındaki kendi şubeleri adına yurt içinden veya havalelere aracılık yoluyla yurt dışından mevduat kabulü kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerdir.

Fon İdare Meclisi: Fonun TCMB tarafından temsil edildiği 22 Temmuz 1983 - 30 Ağustos 2000 döneminde, Fon adına karar alma yetkisine sahip organdır.

Geri Kazanım Faaliyetleri: Fonun, kendisine devredilen bankalara aktardığı kamu kaynağını, bankalardan devir ve temlik aldığı tahsili gecikmiş alacakları ve 5411 Sayılı Kanundan kaynaklanan diğer alacaklarını tahsil edebilmek ve nakde çevirebilmek amacıyla yürütülen dava, takip, satış, yönetim ve denetim devralma, indirim kampanyası düzenleme, sulh vb. faaliyetlerin bütününe geri kazanım faaliyetleri denilmektedir.

Hâkim Ortak: Bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak tek başına veya birlikte elinde bulunduran, diğer bir deyişle bankanın yönetimi üzerinde esas söz sahibi olan ve banka yönetimini yönlendiren gerçek ve tüzel kişilerdir.

Hileli İflas: İflasından önce veya sonra, alacaklılarını zarara sokmak kastıyla, hileli işlemlerde bulunan kimse, hileli müflis sayılır. Bu kişinin iflası da hileli iflas kabul edilir. Borçlu özellikle,

1. Alacaklıların müşterek rehini makamında olan mallarını tamamen veya kısmen kaçıırır, gizler veya tahrip ederse;
2. Alacaklıların zararına olarak hakikata aykırı makbuzlar verir veya yazı ile borç ikrar ederse;
3. Muvazaalı satışlar, muameleler yahut bağışlamalar yaparsa;
4. Evlenme mukavelesinde hakikaten getirilmemiş bir çeyizi getirilmiş gibi tanır ve karı da bu mukaveleyi kocasının alacaklılarına karşı istimale kalkışırsa;
5. Hakikata aykırı borç ikrar etmek yahut muvazaalı muameleler ve mukaveleler yapmak suretiyle alacaklılarını zarara sokarsa;

6. Borcu mevcudu ile alacağından ziyade olduğunu bildiği halde ehemmiyetli kıymeti haiz ticari mallarını yahut fabrikasının mahsullerini hem satış gününün piyasasından, hem de malolduğu veya satın alındığı kıymetten pek aşağı bir fiyatla satmak suretiyle mevcudunu israf ederse;
7. Konkordato mukavelesi haricinde alacaklıya hususi menfaatler temin ederse;
8. Hakikate aykırı muhasebe ve sahte bilânçolarla aktifini hakikatte olduğundan fazla veya noksan gösterirse.

Bu sebeplerle sınırlı olmamak kaydıyla, hileli iflas nedeniyle cezalandırılır.

İstanbul Yaklaşımı - FYYS: 1999 yılından başlayarak 2001 yılında zirve noktasına ulaşan ekonomik kriz, birçok firmanın faaliyetlerini yürütmede önemli finansal güçlüklerle karşılaşmasına neden olmuştur. Bu süreç içinde, ekonomideki istikrarın yeniden kazanılması, milli gelir ve istihdamdaki düşüşlerin önlenmesi için kamuoyunda çeşitli “yaklaşımlar” olarak adlandırılan tedbirlerin alınması gündeme gelmiştir. Bu kapsamda 31 Ocak 2002 tarihinde yürürlüğe giren Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlar da Değişiklik Yapılması hakkındaki 4743 Sayılı Kanun (İstanbul Yaklaşımı) ile bankalar ve diğer mali kurumlar ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçluların, mali kurumlar tarafından bu Kanunun yürürlüğünden önce açılmış bulunan kredilerin yeniden yapılandırılarak ödeme takvimine bağlamak suretiyle katma değer yaratmaya devam etmelerine imkân verilmesi amaçlanmıştır.

Bir FYYS işlemi, klasik borç yapılandırmalarından farklı olarak, tüm alacaklıların katıldığı borçlunun mali durumunun yanı sıra tüm mal varlıklarının seferber edilip edilmediğinin incelendiği ve böylece ödeme imkânının tespit edilerek borcun yapılandırıldığı ve bu suretle de borçlu firmaların ekonomiye kazandırılarak katma değer üretmelerini amaçlayan karmaşık bir süreçtir. Buradaki amacın borcun tahsili kadar, borçlu grubun katma değer yaratmaya devam etmesi olduğu gözden uzak tutulmamalıdır.

İstihkak Davası: Bir alacağın tahsiline yönelik başlatılan icra takibi kapsamında, borçluya ait olmadığı idda edilen malların hacizden kurtarılması amacıyla açılan davalardır.

Likidite: Döviz, menkul kıymet, gayrimenkul gibi herhangi bir aktifi kısa sürede ve sorunsuz bir şekilde (değer kaybına uğramadan) nakde çevirebilme gücünü ifade eder.

Mali Sorumluluk: Mali sorumluluk, dayanağını TTK'dan alan ve bankanın yönetim kurulu üyelerinin, kanuna ve şirket ana sözleşmesine aykırı eylem ve işlemleriyle şirkete verdikleri zararlardan şirkete, şirket alacaklılarına ve ortaklara karşı müteselsilen sorumlu olmalarını ifade eden bir kavramdır.

Sorumluluk şartlarının oluşması halinde, genel kurul kararı almak suretiyle şirket veya bu şart aranmaksızın da alacaklılar ve ortaklar tarafından, sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin, şirket müdürlerinin ve bazı hallerde denetçilerin mali mesuliyetleri talep edilebilmektedir.

Ödeme Emri: Alacağın tahsili amacıyla başlatılan takip çerçevesinde, 2004 Sayılı Kanun kapsamında İcra Dairesi Müdürlüğü, 6183 Sayılı Kanun kapsamında ise alacaklı kamu idaresi tarafından, borcunu vadesinde ödemeyen borçlulara, belirtilen süre içinde borçlarını ödemeleri veya mal beyanında bulunmaları gereğini, borcun asıl ve fer'ilerini ve borcun ödenmemesinin hukuki sonuçlarını bildirmek üzere gönderilen belgedir.

Protokol: Fonun, kendisine devredilen bankaların hâkim ortaklarından, kurumsal veya bireysel borçlularından olan alacaklarına ilişkin, söz konusu alacağın tahsili amacıyla imzalandığı sözleşmeler protokol olarak adlandırılmaktadır.

Repo: Bir kıymetin belli bir tarihte, belli bir orandan geri satım vaadi ile alımını ifade eder. İşleme konu olan kıymet, ödünç verilen para için teminat niteliğindedir. TCMB açısından repo işlemi açık piyasa işlemleri çerçevesinde, piyasaya, işlem vadesi süresince, repoya tabi kıymetler karşılığında geçici olarak para verilmesini ifade eder.

İMKB Repo Piyasası: Bankalar ve diğer aracı kurumlar repo işlemlerini İMKB bünyesindeki organize piyasada yapabildikleri gibi kendi aralarında da hiçbir sınırlamaya tabi olmaksızın gerçekleştirebiliyor. Bu piyasadaki tek sınırlamayı miktar oluşturuyor. Bankalar ve diğer aracı kurumlar birbirlerine tanıdıkları limit kadar işlem yapabiliyor.

Açığa Repo İşlemleri: Açığa repo işlemlerine fiktif repo da denilmektedir. Bu repo işleminde esasen iki durum söz konusu olabilmektedir:

- Repo işlemine konu olan sermaye piyasası aracı, kıymeti satan tarafın portföyünde mevcut olmamasına rağmen işlem gerçekleştirilmektedir. Bu durumda el değiştiren kıymet değil, sadece kıymeti temsil eden makbuz ya da dekont olmaktadır.
- Aynı tutar ve tanımdaki menkul kıymet, birden fazla gerçek ya da tüzel kişiye birden fazla işlem yapılarak satılmakta ve böylece açığa satış durumu ortaya çıkmaktadır. Bu durumda işlemlerin bir tanesi gerçek, kalanlar ise hayali olarak gerçekleştirilmektedir.

Açığa repo işlemlerinin yoğun olarak yapılması, piyasa ve ekonomi için önemli sakıncalar doğurmaktadır. Bu yönüyle karşılıksız para basmanın oluşturacağı olumsuz sonuçları içermektedir.

Risk Temerküzü (Birikimi): Önemli bir finansal kriter olan riskin dağıtılması prensibine aykırı olarak, riskin belirli sektör, grup, şahıslar ya da bankacılık enstrümanları üzerinde yoğunlaşmasıdır.

Sıra Cetveli: İflas idaresi tarafından alacaklıların sırasını göstermek amacı ile yapılan sıralama cetvelidir. Sıra cetveli, iflas idaresinin alacakları ve istihkak iddialarını incelemesi üzerine varılan sonucu gösteren cetveldir.

Swap: İki tarafın bir varlık ya da yükümlülüğe bağlı olan nakit akışını aralarında değiştirdikleri işlemidir. Örneğin on yıllık sabit faizli borca sahip bir firma ile benzer ancak dalgalı faizli borca sahip bir firma birbirlerinin yükümlülüklerini değiştirebilir. Swap işlemlerinde, faiz oranları ile döviz kurlarındaki değişimler sonucunda ortaya çıkan riski en aza indirmek amaçlanmaktadır.

Şahsi İflas: 3182 Sayılı Kanunun (16 Haziran 1994 tarih ve 538 sayılı KHK ile değişik) 69/1 maddesince bir bankanın yüzde 5 hissesinden fazlasına sahip olan ortakları, yönetici ve denetçilerinin kanuna aykırı eylem ve işlemleri ile bankanın iflasına veya faaliyet izninin kaldırılmasına sebebiyet vermeleri halinde bankanın iflas idaresinin veya devralan bankanın başvurusuna istinaden veya re'sen talebi üzerine bu kişilerin şahsen iflası mahkemeden talep edilebilmektedir.

KAYNAKÇA

- Bağımsız Denetim Firmalarının Raporları
- Bakanlar Kurulu Kararları
- Bankalar Yeminli Murakıp Raporları
- Banka Yönetim Kurulu Kararları
- Banka Teftiş Kurulu Raporları
- Bilirkişi Raporları
- Fon Başkanlık Makamı Olurları / Onayları
- Fonun, Üçüncü Kişiler / Mahkemeler / İcra Daireleri / Resmi Kurum ve Kuruluşlar ile Yaptığı Yazışmalar
- Mahkeme Kararları
- Fon Kurulu / Fon Yönetim Kurulu / Fon İdare Meclisi Kararları
- T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu Raporları

